

ÅRSREDOVISNING

2009

tyresö kommun

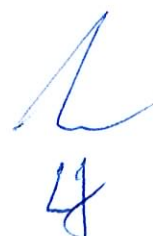
48

Viktiga händelser under 2009

- ✓ Tyresöborna kan nu träffa även Försäkringskassan och tekniska kontorets kundtjänst i servicecentret i kommunhusets entré i Tyresö centrum.
- ✓ Stadsbyggnadskontoret upprättade ett förslag till detaljplan för bostäder vid Veronikagränd i Bollmora och ett trygghetsboende vid Björkbacken. Detaljplaner för Dalgränds förlängning, Brädgårdsområdet och Varvsvägen vann laga kraft.
- ✓ Tyresö kommuns startade ett samarbete med polisen och Tyresö Trafikskola för att förebygga bostadsinbrott.
- ✓ För att öka sysselsättningen bland medborgarna på Södertörn startade kommunerna ett gemensamt utvecklingsprojekt, Matchning Södertörn.
- ✓ I mars fastslogs kvalitetsgarantierna inom 21 olika verksamhetsområden. En kvalitetsgaranti är ett löfte om vad Tyresöborna kan förvänta sig av kommunens service.
- ✓ I mars lanserades kommunens nya webbplats, tyreso.se, med en rad nya tjänster: möjlighet att prenumerera på nyheter, få informationen uppläst med mera. Det är även lättare att hitta eftersökt information. Sidor på lättläst svenska finns liksom en smart webbkarta med sökmöjligheter. Nytt är också kommunal information via en månatlig bilaga i lokaltidningen.
- ✓ Fordonsprogrammet vid Tyresö gymnasium fick Tyresö kommuns kvalitetspris 2009.
- ✓ Tyresö kommun fick för tredje året i rad pris som bästa kommun inom Ung Företagsamhet i Stockholms län.
- ✓ Den 12 augusti invigdes den utbyggda kretsloppscentralen. Centralen utökades med ytterligare en utfart och 11 nya containerplatser för mottagning av grovavfall från hushåll och småföretag.
- ✓ Resultaten för de elever som lämnade Tyresös grundskolor i juni 2009 var bättre än 2008. Det genomsnittliga meritvärdet ökade från 214 till 218 poäng.
- ✓ I kommunfullmäktige den 15 oktober utsågs Fredrik Saweståhl (M) till ny ordförande i kommunstyrelsen. Han ersatte Berit Assarsson (M) som avgick efter 20 år som heltidspolitiker och nära fyra mandatperioder som ordförande i kommunstyrelsen.

Fem år i sammandrag – Tyresö kommun

	2009	2008	2007	2006	2005
Folkmängd	42 602	42 332	42 047	41 476	41 134
Total kommunal skattesats, %	31,58	31,58	31,90	31,90	31,90
varav Tyresö kommun, %	19,48	19,48	19,63	19,63	19,63
Andel elever med grundläggande behörighet till högskola	89%	91%	91%	86%	90%
Andel behöriga elever till nationella gymnasieprogram, %	91,7	91,8	88,8	94,2	90,7
Genomsnittligt meritvärde årskurs 9	217,7	214,2	201,9	213,5	207,2
Andel barn 1–5 år i förskola, %	93,5	91,6	91,0	89,5	89,0
Antal helårshjälptagare över 65 år med hemtjänst	438	399	354	317	279
Antal deltagartillfällen/invånare 7–20 år i föreningsidrotten	46,9	45,5	46,2	48,9	49,5
Arbetslöshet, %	2,2	1,5	1,7	2,3	2,8
Arbetslösa inkl program, %	3,2	2,0	2,2	2,9	3,4
Årets resultat, mkr	46,0	39,0	51,8	50,7	18,2
Årets investeringar, netto, mkr	133,8	122,4	227,0	117,6	121,3

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	
Kommunchefen har ordet	
Förvaltningsberättelse	2
Måluppföljning	10
Kommunens personal	21
Tyresö i medborgarnas tjänst	23
Nämndernas verksamhetsberättelser	28
Kommunstyrelsen och Byggnadsnämnden	29
Kultur- och fritidsnämnd	33
Barn- och utbildningsnämnd	36
Socialnämnd	39
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	44
Kommunala bolag	48
Kommunens ekonomi	51
Redovisningsprinciper	52
Verksamheternas utveckling	54
Investeringsredovisning	56
Resultaträkning	60
Kassaflödesanalys	60
Balansräkning	61
Noter	62
Koncernens ekonomi	65
Resultaträkning	65
Kassaflödesanalys	65
Balansräkning	66
Noter	67
Revisionsberättelse	

Producerad av ekonomienheten
Tryckt internt april 2010

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Med 2009 års överskott på 46 miljoner har Tyresö Kommun gått med överskott tretton år i rad. I slutet av 2009 har vi, precis som de senaste åren, avsatt 5 miljoner extra för satsningar på underhåll och upprustning av skollokaler och ytterligare några miljoner till

teknik i skolan. Trots att vi befinner oss i en finanskris och att skatteintäkterna ökat mycket mindre än planerat klarar vi att uppnå vårt mål om en långsiktigt hållbar ekonomi med ett årligt överskott på 2 %.

De lägre skatteintäkterna kompenseras av lägre kostnader på 20 miljoner för arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar. De låga räntorna gav ytterligare 10,4 miljoner. Kommunens verksamheter har bedrivits på en i princip oförändrad nivå. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd till hushåll och stöd till barn- och ungdomar har ökat, vilket vi ser allvarligt på. Vi jobbar på bred front för att komma tillrätta med detta. Oförutsedda kostnadsökningar har gett ett minus för Socialnämnden men övriga verksamheter har överskott, bl. a på grund av färre barn i förskola och grundskola än prognostiserat. Våra förvaltningar har löst sina uppgifter med god kvalitet och hög servicegrad. Det vill jag tacka all personal för.

Skola, omsorg och service i fokus 2009

Alliansen fortsatte satsningen på grundskolan, med ett extrabelopp på 9 miljoner. Skolorna kompenseras för löneökningar och ändrat elevantal. Målen för grundskolan har tydligt fokus på kunskaper och färdigheter. Återvändarskolan, Sommarskolan, Premieskolan och Tyresö Vetenskapliga Akademi är nya inslag inom grundskolan. Gymnasiet startade två nya program och utökade sina yrkesprogram. Vuxenutbildningen har hela året haft hög beredskap för fler elever för att möta konjunkturedgången. Vår satsning på kompetensutveckling för grundskole- och gymnasielärare fortsatte – också förskolepersonalen fick fortbildning. Vårdnadsbidrag infördes. Viktiga inriktningsbeslut togs dels om att övergå från centralkök till tillagningskök på alla skolor, dels om att bygga en toppmodern skola på Nybodaområdet.

Socialnämnden fick förstärkningar inom alla verksamheter. Resursenheten stärktes för att hantera det ökande antalet anmälningar och insatser för barn och ungdomar. Den dagliga verksamheten för funktionshindrade utökades och ett nytt boende blev klart, liksom ombyggnaden av två avdelningar på Björkbacken. Kompetensstegen för personalen rullade vidare. Alla äldre över 80 år som inte har hemtjänst har fått mycket uppskattade hembesök för att informera om kommunens stöd till äldre.

Genom projekten Matchning Södertörn och Kom.An har vi i samarbete med andra kommuner tagit krafttag för att hjälpa grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden ut till jobb.

Kommunens servicecenter, som redan från starten blivit en succé, har under året utvecklats med nya tjänster, som till exempel bygglov över disk. Hemsidan och medborgardialogen har förbättrats än mer. Vår hemsida rankades landets bästa kommunal hemsida tillsammans med Huddinge.

Tempohöjning i miljöarbetet

Under 2009 har kommunen utökat andelen miljöbilar kraftigt samtidigt som vi idogt jobbat vidare med energisparåtgärder. Andelen ekologisk mat har höjts till 12 %. En ny grönplan har antagits och kommunens energiplan har implementerats. Arbetet har kommit igång på ett lovande sätt. Kretsloppscentralen har byggts ut. Vi är bäst i landet på att energideklarerat fastigheter vilket underlättar miljö- och energiomställningen. Tyresö har också landets lägsta koldioxidutsläpp per capita. Miljöarbetet tar nya kliv framåt 2010 med kommunens första sammanhållna klimatstrategi.

Nu blickar vi framåt...

Med 2009 års resultat i ryggen står vi väl rustade 2010. Vi har goda förutsättningar att hålla en hög kvalitet och nå goda resultat i våra verksamheter. Kärnverksamheterna skolan och det sociala är prioriterade.

Vi har ett fortsatt stort investeringsprogram. Omdaning av Alléplan står snart klar. Under året startar arbetet med Dalgränds förlängning och ny infart på Tyresövägen, liksom upprustning av Nybodahallen. Vi satsar också på bättre skollokaler och förbättrade lokaler för föreningslivet. Omvandlingen av Östra Tyresö går vidare. Tyresö Bostäder satsar stort på underhåll och upprustning, inte minst i Granängsringen. I april sätter Tyresö Bostäder också spaden i jorden för nya hyresrätter och det nya Trygghetsboendet.

Tillsammans med alla engagerade medarbetare fortsätter Alliansen arbetet att göra Tyresö till en av de mest attraktiva kommunerna att bo och leva i.

Tyresö i mars 2010

Fredrik Saweståhl
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen har ordet

Ett av de övergripande målen för kommunen är att utveckla kvaliteten på kommunens tjänster och service till medborgarna.

Under året fick vi flera signaler som tyder på att vi lyckats bra med detta:

- I en undersökning som gjorts av hur näringslivet betygsätter kommunernas myndighetsutövning hävdar sig Tyresö kommun väl. Undersökningen, som genomförts i de 66 kommuner som deltar i Stockholm Business Alliance, riktade sig till företag som haft kontakt med kommunerna i frågor om bygglov, markupplåtelse, serveringstillstånd, miljötillsyn och brandtillsyn. Tyresö hamnade på en delad fjärdeplats i hela kommungruppen och på delad förstaplats tillsammans med Sollentuna bland kommunerna i Stockholms län.
- I en undersökning av Sveriges Kommuner och Landsting om den information som lämnas på svenska kommuners webbplatser kom Tyresö kommun på delad förstaplats.
- Vårt servicecenter, som nu funnits i två år, har påtagligt förbättrat mottagande och service till de Tyresöbor som söker personlig kontakt.
- De elever som avslutade grundskolan uppvisade bättre resultat än tidigare och bättre resultat än genomsnittet för riket, mätt både som genomsnittligt meritvärde och som andel med godkänt betyg i alla ämnen.
- Tyresö gymnasiums fordonsprogram fick nyligen pris av Svenskt Näringsliv som det gymnasieprogram i Stockholms län som leder till flest anställningar.

Ytterligare insatser gjordes under året för att förstärka den positiva utvecklingen. Exempelvis genomfördes under hösten sex halvdagsseminarier om bemötande och värdskap för kommunens alla anställda, mellan 400 och 500 vid varje tillfälle. En stor och viktig satsning för att understryka vikten av det personliga bemötandet från våra medarbetare gentemot de barn och elever, föräldrar, omsorgstagare, klienter och medborgare i allmänhet som ytterst är våra uppdragsgivare.

Framgångar av detta slag är uppmuntrande, och vi ska glädjas åt dem, men de får inte medföra att vi slår oss till ro och tycker att allt är bra som det är. En nyligen genomförd mätning av servicenivån via telefon och e-post visar att ett det finns åtskilligt som behöver förbättras.

Ett annat mål är god ekonomisk hushållning. I det ligger bland annat en ständig strävan efter att utnyttja tillgängliga medel så ändamålsenligt och effektivt som möjligt inom alla verksamheter. Här vill jag gärna lyfta fram några exempel på insatser som genomförts i detta syfte:

- En samordnad, och betydligt mindre resurskrävande, hantering av kommunens ekonomitransaktioner.

- Införandet av ett nytt PA-system (personaladministration).
- En effektivare lokalanvändning i kommunhuset Masten har skapat utrymme för fler medarbetare.

Utöver alla dessa tydliga insatser pågår ständiga ”vardagsrationaliseringar” som behövs för att skapa det utrymme för pris- och löneutveckling som anslagsmedlen inte alltid räcker till.

Ett stort tack till alla medarbetare som har bidragit till verksamhetens positiva utveckling!

Dan Näsman
Tf kommunchef

Den ekonomiska utvecklingen i stort¹

En djup lågkonjunktur ledde till att den svenska bruttonationalprodukten minskade med 4,4 procent 2009. Sammantaget föll industrins produktion med närmare 20 procent mellan 2007 och 2009. Men ökad export och stigande konsumtion gör att tillväxten beräknas bli 2,7 procent 2010 och 3,3 procent 2011.

Svensk BNP började i slutet av 2009 att öka något. Att konjunkturen har nått sin botten beror till stor del på den expansiva finans- och penningpolitiken, med bland annat skattesänkningar och låga räntor. Positivt är också att världshandeln återhämtar sig, vilket ökar exporten.

Under de kommande åren väntas svensk ekonomi fortsätta att stärkas. En viktig dragkraft är den förbättrade internationella konjunkturen. Eftersom den globala återhämtningen blir trög och kronan stärks blir emellertid inte exporten en lika stark motor som under tidigare uppgångar. Istället beräknas den stigande konsumtionen få en större roll. Genom låga räntor och skattesänkningar ökade hushållens disponibla inkomster med över 3 procent 2009 och fortsätter öka under 2010 och 2011. Hushållen ökar också konsumtionen genom att minska sitt historiskt sett höga sparande. Den prognostiserade expansiva finanspolitiken, med bland annat resurstillskott till kommunerna, bidrar också till att den offentliga konsumtionen växer starkt 2010. Eftersom efterfrågan och produktionen föll så dramatiskt i inledningen av krisen tar det lång tid för ekonomin att återhämta sig trots kraftigt expansiv ekonomisk politik. Den svenska ekonomin bedöms vara i balans först 2014.

Krisen har främst minskat sysselsättningen inom industrin men också inom tjänstesektorn. I offentlig sektor stiger sysselsättningen både 2010 och 2011, främst på grund av en expansiv finanspolitik. Den totala sysselsättningen fortsätter ändå att falla under 2010, men nedgången bromsar in kraftigt under året. Sysselsättningen beräknas stiga igen 2011.

Arbetslösheten stiger till över 10 procent de närmaste åren. Vid hög arbetslöshet är det många som inte kommer tillbaka till arbetsmarknaden. Det minskar den potentiella sysselsättningen, det vill säga den sysselsättning som är förenlig med en konjunktur i balans. Konjunkturinstitutets bedömning är att denna kris medför att den potentiella sysselsättningen minskar med cirka 70 000 personer. Det uppstår även långvariga negativa effekter på den potentiella produktiviteten.

En svag arbetsmarknad ger måttliga löneökningar under 2010 och 2011. Fallande kostnadstryck och ett lågt resursutnyttjande ger låg inflation framöver. Inflationen i termer av KPI (konsumentprisindex) med fast ränta väntas falla till cirka 1 procent både 2010 och 2011.

Ett lågt inflationstryck och ett lågt resursutnyttjande i ekonomin gör att Riksbanken beräknas fortsätta att

¹ Källa: Konjunkturinstitutet

bedriva en mycket expansiv penningpolitik och bibehålla nuvarande låga reporänta till sommaren eller hösten 2010, då en period av räntehöjningar inleds.

Den svenska ekonomiska utvecklingen under den senaste treårsperioden sammanfattas av nyckeltalen i tabell 1.

Tabell 1. Den svenska ekonomins utveckling (procentuell förändring utom för sysselsättningsgrad)

	2007	2008	2009
BNP till marknadspris	2,5	0,8	-4,4
Sysselsättningsgrad	75,6	75,8	73,3
Öppen arbetslöshet %	6,1	6,1	8,5
Konsumentprisindex	2,2	3,5	-0,3

Arbetsmarknaden

Antalet arbetade timmar i näringslivet minskade stadigt från sommaren 2008 till sommaren 2009, och var under andra kvartalet 2009 cirka sex procent lägre än under samma period 2008.

Den övervägande minskningen i antalet sysselsatta skedde i näringslivets varuproducerande branscher. Tjänstebanscher påverkades i betydligt mindre utsträckning av konjunkturedgången och sysselsättningen sjönk endast måttligt.

Sysselsättningen i offentlig sektor sjönk något under 2009, men den expansiva finanspolitiken bidrog till att dämpa nedgången och antalet sysselsatta beräknas öka redan under 2010. Totalt beräknas andelen sysselsatta i åldersgruppen 16–64 år ha minskat från 75,7 procent 2008 till 73,3 procent 2009.

Det tredje kvartalet uppgick arbetslösheten till 8,8 procent (enligt SCB-statistiken som räknar in även vuxna studerande). Andelen personer i arbetsmarknadspolitiska program ökade från 1,8 procent av arbetskraften 2008 till 2,8 procent 2009.

Tabell 2 visar andelen arbetslösa i december under de tre senaste åren för riket, länet och Tyresö enligt Arbetsmarknadsverket. Den första siffran avser de som deltar i arbetsmarknadsprogram med aktivt stöd.

Tabell 2. Procentuell andel arbetslösa i december

	2007	2008	2009
Riket	2,8/3,8	3,2/4,6	4,4/7,1
Stockholms län	2,1/2,7	2,4/3,1	3,5/4,9
Tyresö kommun	1,7/2,2	1,5/2,0	2,2/3,2

Källa: Arbetsmarknadsverket

Befolkningsutvecklingen

Nettoinflyttningen uppgick till 32 personer. 531 barn föddes och 231 personer avled under året.

Totalt ökade befolkningen med 270 personer under året, en jämförelsevis låg siffra. Befolkningen över 65 år ökade med 352 personer. Barn och ungdomar minskade med 72 personer och gruppen 19–64 år minskade med 10

personer. Tabell 3 visar befolkningsutvecklingen under den senaste femårsperioden fördelad på åldersgrupper.

Antalet invånare har ökat med 1 997 personer (4,9 procent) under den senaste femårsperioden. Under samma period ökade befolkningen i Stockholms län med 7,8 procent och i riket med 3,7 procent.

Tabell 3 Befolkningsutveckling 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009
0-14 år	3 511	3 544	3 620	3 569	3 571
15-64 år	8 192	8 247	8 229	8 202	8 128
65-74 år	24 337	24 384	24 618	24 597	24 587
75-84 år	5 094	5 301	5 580	5 964	6 316
85 år och äldre	41 134	41 476	42 047	42 332	42 602
Andelen äldre	1,3	0,8	1,4	0,7	0,6

Skatteintäkterna

Som framgår av tabell 4 var tillväxten i skatteintäkter mycket hög 2005–2008 för att under 2009 falla till 2,2 procent. Tabellen illustrerar den ovanligt gynnsamma ekonomiska utvecklingen under en följd av år, men också det ovanligt snabba förloppet i den konjunkturnedgång som inleddes mot slutet av 2008.

**Tabell 4 Skatteintäkter 2005–2009
Kommunens skattesats**

	2005	2006	2007	2008	2009
Skatteintäkter	1 355,9	1 429,0	1 501,6	1 589,6	1 628,5
Skattesats	44,8	80,0	100,5	104,6	103,1
Skattbas	1 400,7	1 509,0	1 602,1	1 694,2	1 731,6
Skattprocent	6,0	7,7	6,2	5,8	2,2

Tabellen illustrerar den ovanligt gynnsamma ekonomiska utvecklingen som rått under en följd av år, men också det ovanligt snabba förloppet i den konjunkturnedgång som inleddes mot slutet av 2008.

Kommunens skattesats

Den kommunala skattesatsen i Tyresö uppgick till 19,48 procent av den beskattningsbara inkomsten. Det var 1,10 procentenheter högre än genomsnittet för kommunerna i Stockholms län och 1,24 procentenheter lägre än genomsnittet för alla rikets kommuner.

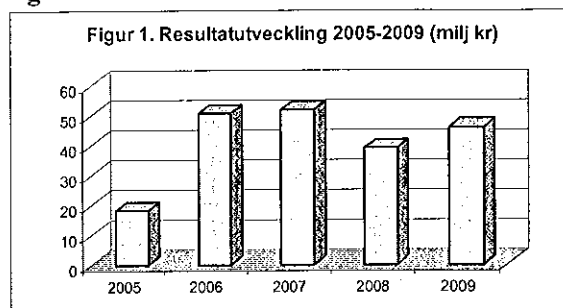
Inklusive landstingsskatten, som var 12,10 procent, uppgick skatten totalt till 31,58, vilket var 0,02 procentenheter högre än riksgenomsnittet.

Årets ekonomiska resultat

Resultatet uppgick till 46,0 mkr. Det innebär att kommunen för trettionde året i rad redovisade ett

ekonomiskt överskott. Årets resultat uppfyllde också kommunens finansiella mål för en långsiktigt god ekonomisk hushållning. Resultaten under de senaste fem åren framgår av figur 1.

Figur 1

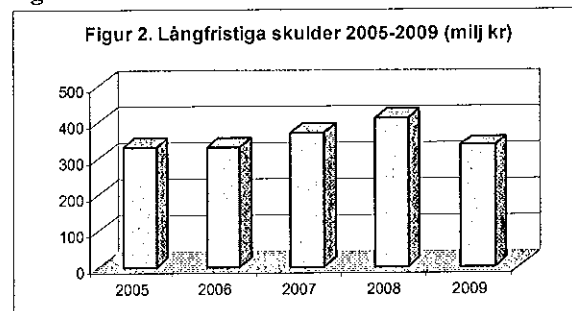

Det budgeterade resultatet för 2009 var 38 mkr. Att resultatet blev 8 mkr högre, trots att inkomsterna från skatter och utjämningsystem blev drygt 33,4 mkr lägre än budgeterat, beror huvudsakligen på poster inom finansförvaltningen. Kostnaderna för avtalsförsäkringar blev 20 mkr lägre och räntorna på kommunens lån blev 10,4 mkr lägre än budgeterat. Därutöver bidrog högre internräntor och lägre pensionskostnader till ett bättre resultat.

Resultatet innebär att kommunen uppfyllde balanskravet med god marginal. Räknar man bort realisationsvinsterna på 7,5 mkr från det redovisade resultatet återstår ett resultat mot balanskravet på 38,5 mkr.

Långfristiga skulder

Figur 2

Kommunens långfristiga lån var vid årets slut 335 mkr. Därutöver utnyttjades 75 mkr i genomsnitt per månad av kommunens checkräkningskredit för långfristig finansiering. Med detta belopp inräknat uppgick kommunens skulder till 410 mkr. Skulden ökade inte under året, vilket väsentligen beror på en kraftig eftersläpning i genomförandet av det beslutade investeringsprogrammet. Lånebehovet har också begränsats av att de preliminärt utbetalade skatteintäkterna är cirka 51 miljoner högre än de prognosticerade. Återbetalning av mellanskillnaden sker i januari 2011.

Räntorna på kommunens lån uppgick till 13,6 mkr, vilket var 10,4 mkr lägre än beräknat. Skillnaden beror både på

[Handwritten signature]

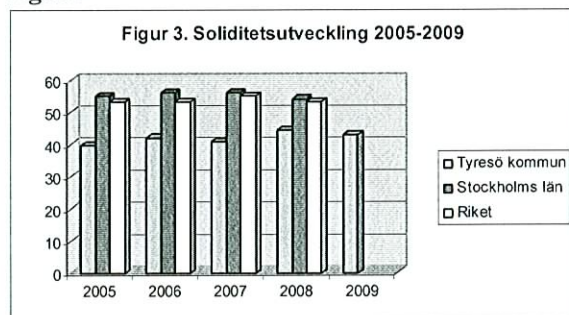
betydligt lägre räntenivåer än tidigare och på att upplåningen inte behövde ökas så mycket som beräknat.

Den genomsnittliga räntan på kommunens lån var vid årets slut 2,95 procent.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. Under 2009 förändrades soliditeten från 44,3 till 43,0 procent. Som framgår av figur 3 är Tyresö kommuns soliditet låg jämfört med kommunerna i såväl länet som riket.

Figur 3

Genom att den så kallade blandmodellen tillämpas för att redovisa kommunens pensionsförpliktelser ger soliditetsmålet inte en korrekt bild av kommunens ekonomiska ställning. Blandmodellen innebär att de pensionsförpliktelser som uppstod innan 1998 inte redovisas som skuld i kommunernas balansräkning. Om hänsyn tas till även dessa förpliktelser är Tyresös soliditet i själva verket negativ, det vill säga kommunens skulder och förpliktelser är större än tillgångarna. Detta förhållande delar kommunen med närmare hälften av rikets kommuner.

Borgen och ansvarsförbindelser

Kommunens åtagande i form av borgen och ansvarsförbindelser uppgick till 2 321 mkr, varav 1 255 mkr gällde borgen för lån till Tyresö Bostäder AB. Borgensåtagandet för pensioner som tjänats in före 1998 svarade för 764 mkr. Bland övriga ansvarsförbindelser var borgen för Brf Hanvikens lån det största (35,5 mkr).

Kostnads- och intäktsanalys

Som framgår av tabell 5 ökade kommunens intäkter sammantaget med 64,3 mkr eller 3,1 procent, jämfört med året innan.

Intäkterna från skatter och utjämningsystem ökade med 2,0 procent. Den låga ökningstakten beror på den kraftiga konjunkturedgången med åtföljande lägre sysselsättning.

Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften ökade med 4,7 mkr beroende på ny fastighetstaxering och tillkommande bostäder i kommunen.

Verksamhetsintäkterna ökade med 28,4 mkr eller 7,2 procent. Ökningen förklaras huvudsakligen av att arbetsgivaravgifterna sänktes under året och avtalsförsäkringar (20 mkr) har bokförts som

återbetalning samt att intäkterna från konsumtionsavgifter för vatten/avlopp (7,9 mkr) ökade. Posten påverkas även av att realisationsvinster från försålda fastigheter var 11,1 mkr lägre än 2008.

Som framgår av tabell 6 ökade kostnaderna sammantaget med 57,4 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Tabell 5. Intäktsanalys

	2008 (mkr)	2009 (mkr)	Förändring (mkr)	Förändring (%)
Skatteintäkter och utjämningsystem	1 639,0	1 671,7	32,7	2,0
Fastighetsavgift	55,2	59,9	4,7	8,5
Verksamhetsintäkter	393,0	421,4	28,4	7,2
Finansiella intäkter	6,1	4,6	-1,5	-24,6
Totalt	2 093,3	2 157,6	64,3	3,1

Tabell 6. Kostnadsanalys

	2008 (mkr)	2009 (mkr)	Förändring (mkr)	Förändring (%)
Personalkostnader	1 102,8	1 110,8	8,0	0,7
Köp av verksamheter och tjänster (inkl. externa hyror och underhålls-entreprenader)	668,9	717,5	48,6	7,3
Köp av materiel och varor (inkl. renhållnings- och VA-avgifter)	115,6	117,3	1,7	1,5
Finansiella kostnader	21,5	13,6	-8,0	-36,7
Avskrivningar	61,1	62,9	1,8	2,9
Övriga kostnader	84,4	89,6	5,2	6,2
Totalt	2 054,3	2 111,7	57,4	2,8

Personalkostnaderna är den största kostnadsposten och ökade med endast 0,7 procent trots att lönekostnaderna ökade med 2,7 procent. Det beror på att de lagenliga och avtalade sociala avgifterna sänktes i flera steg under året.

Kostnaderna för köp av verksamheter och tjänster, den näst största kostnadsposten, ökade däremot med 7,3 procent, främst beroende på att ersättningen till omsorgstjänster från privata utövare ökade med närmare 29 mkr. Därutöver ökade kostnaderna påtagligt för elever som går i andra skolor än kommunens egna.

Att de finansiella kostnaderna minskade med 36,7 procent beror på det låga ränteläget under året. Det innebär att kostnaderna minskade påtagligt för den del av kommunens lån som löper med rörlig ränta.

Skillnaden mellan den totala intäktsökningen på 64,3 mkr och den totala kostnadsökningen på 57,4 mkr förklarar resultatökningen på 7 mkr mellan 2008 och 2009.

Personalen

Antalet tillsvidareanställda inom kommunen var 2 385 vid årets slut, vilket var en minskning med 41 personer jämfört med 2008. Minskningen motsvarar 26 årsarbetare.

Sjukfrånvaron var 6,3 procent av avtalad arbetstid, vilket var en minskning med 1,1 procentenheter jämfört med 2008. Så gott som hela förändringen beror på att den långtidssjukfrånvaron (mer än 60 dagar) minskade.

Kommunens anställda erbjuds så kallade hälsoprofiler vart tredje år, innefattande provtagning, konditionstest och samtal om provsvar och fysisk aktivitet. Under året avslutades den första omgången sedan starten år 2007. Cirka 70 procent av de anställda har utnyttjat erbjudandet om hälsoprofil.

Under året registrerades 249 ärenden i den externa telefonrådgivning som anställda erbjuds i frågor om arbetssituation, familje- och relationsproblem, stress, missbruk, juridik och privatekonomi. Av ärendena handlade 38 procent om arbetssituationen.

Under året sökte 1 346 personer den friskvårdspeng som kommunen erbjuder för att stimulera till fysiska aktiviteter.

En utförligare redovisning för personalförhållanden och arbetsgivarpolitiska insatser finns i ett eget avsnitt.

Pensionsmedelsförvaltning

För pensioner (inklusive löneskatt) intjänade från och med 1998 har sammantaget 152 mkr avsatts i kommunens balansräkning. Av dessa redovisas 42,0 mkr under kortfristiga skulder. Det motsvarar den del som betalas ut i mars 2010 till de pensionsmedelsförvaltare som de anställda har valt. Den resterande delen, 110 mkr är förmånsbestämda pensioner som intjänats i lönelägen över 7,5 basbelopp per år samt visstids- och garantipensioner, och redovisas som pensionsförpliktelser under egen rubrik.

Kommunens åtagande för pensioner (inklusive löneskatt) som intjänats före 1998 beräknades vid årets utgång till 784 mkr. Beloppet redovisas inte som en skuld i balansräkningen utan som en ansvarsförbindelse enligt blandmodellen.

Kommunen har inga externa finansiella placeringar utan återlämnar hela det belopp som motsvarar pensionsåtagandena. Återlåningen var vid utgången av året 894 mkr.

Mål och åtaganden

I strategi- och budgetplanen för 2009 formulerades sex kommungemensamma mål med olika åtaganden inom dessa områden:

- Trygg kommun, säkerhet/beredskap/krishantering
- Miljö, naturvård och hållbar utveckling
- Brott- och drogförebyggande arbete
- Folkhälsa
- Tillgänglighet
- Integration

Dessutom formulerades totalt 31 mål inom nämndernas olika ansvarsområden. För mål eller målområden där måluppfyllelsen är svår att mäta eller där den till stor del påverkas av omständigheter som kommunen inte råder över, kompletterades målen med åtaganden som mer konkret beskriver vilka åtgärder kommunen skulle vidta under året för att främja måluppfyllelsen.

Av de kommungemensamma målen uppfylldes två stycken helt, tre delvis och ett uppfylldes inte. För de delvis uppfyllda målen genomfördes en del, men inte alla, åtaganden under året. Målet om ökad upplevd trygghet hos allmänheten uppfylldes inte trots att kommunen fullgjorde alla åtaganden.

Av de 31 nämndvisa målen uppfylldes femton stycken, åtta uppfylldes delvis och åtta uppfylldes inte alls.

Mål och måluppfyllelse, eller genomförda åtgärder för att nå målen, redovisas fullständigt i avsnittet Måluppföljning på sidorna 11–21.

Utifrån i vilken grad angivna mål och åtaganden har uppfyllits, går det inte att dra någon klar slutsats om i vilken utsträckning kommunens verksamhet i sin helhet präglades av effektivitet eller god hushållning. Graden av måluppfyllelse påverkas i stor utsträckning av målen ambitionsnivå och grad av realism. Det är mycket svårt att formulera tydligt mätbara mål som på ett relevant sätt anger hur verksamheterna uppnått sitt yttersta syfte.

Det finns emellertid även andra indikatorer på hur effektiv och ändamålsenlig kommunens verksamhet är. Trots att många mål inte uppfylldes, kan man dra slutsatsen att kommunens verksamhet bedrivits på ett kostnadseffektivt vis och att resultatet var tillfredsställande, utifrån dessa faktorer.

- Verksamheten genomfördes under året till en kostnad som mycket väl överensstämmer med budget. De högre kostnaderna för ekonomiskt bistånd och insatser för barn och ungdomar förklaras delvis av konjunkturnedgången. Att kostnaderna inom förskola och grundskola blev lägre än beräknat beror på ett lägre antal barn och elever än prognosticerat.
- Kommunens kostnader inom så gott som alla stora verksamhetsområden var under eller

mycket nära de så kallade standardkostnader som tillämpas i det mellankommunala utjämningsystemet (enligt senast tillgängliga uppgifter som avser år 2008).

- Kommunens servicenivåer och resultat hävdar sig väl i nyckeltalsjämförelser med andra Södertörnskommuner.
- Externa undersökningar visar att kommunens myndighetsutövning gentemot näringslivet får högt betyg, att kundnöjdheten i samband med bygglovsansökningar har ökat och att kommunens webbplats rankas bland de bästa i landet. En undersökning visar samtidigt att det finns brister i tillgängligheten per telefon inom en del verksamhetsområden.
- Årets resultat blev 8,0 mkr högre än budgeterat.

Driftbudgetavräkning

Verksamhetens sammanlagda nettokostnader var 1 677 mkr, vilket var 31,3 mkr lägre än budgeterat. Budget och utfall per nämnd framgår av tabell 7.

Budgetavräkningen har inte skett mot den ursprungliga budgeten, utan mot den reviderade budget som beslutades under hösten och som innebar en ökning av kostnadsbudgeten med 5 mkr för att utöka fastighetsunderhållet och en ökning av intäktsbudgeten med fem mkr med hänsyn till bedömda realisationsvinster.

Som framgår av tabellen överskred socialnämnden sin budget medan övriga nämnder redovisade överskott på tillsammans 3,3 mkr.

Kommunstyrelsen och Byggnadsnämndens verksamheter redovisade ett överskott på 2,4 mkr. Kommunchefens stab, stadsbyggnadskontoret och centralköket redovisade överskott medan vatten- och avloppsverksamheten redovisade ett underskott på 1,7 mkr.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisade sammantaget ett överskott på 1,8 mkr. Merparten av överskottet härrörde från arbetscentrum (+1,3 mkr). Det beror på större intäkter än budgeterat från arbetsförmedlingen för utredningar om arbetsförmåga samt för jobbsökarkurser.

Vuxenutbildningen i Tyresö, C3L (Centrum för livslångt lärande), redovisade ett överskott på 500 tkr. Även det beror på högre intäkter än budgeterat, för kvalificerad yrkesutbildning och intäkter från andra kommuner.

Gymnasieanslaget redovisade totalt sett ett utfall i paritet med budget, trots ett underskott för gymnasiesärskolan på 2,0 mkr. Underskottet kompenseras av större ersättningar för elever från andra kommuner än budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden redovisade ett överskott på 800 tkr. Kostnaderna för personal var lägre än budgeterat. Lägre kapitaltjänstkostnader beroende på försenade investeringar bidrog också till resultatet. Intäkterna till biblioteket för förutdröstning i EU-valet var större än budgeterat.

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett sammantaget överskott på 14,0 mkr.

Förskolans överskott beror främst på att cirka 100 färre barn än planerat deltog i verksamheten. Även kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd i förskolan blev lägre än budgeterat. Vårdnadsbidraget nyttjades inte heller i den förväntade utsträckningen.

Även grundskolan redovisade ett överskott till följd av något färre elever än planerat, trots att kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd var högre än budgeterat.

Underskottet i sarskolan på 1,0 mkr hänför sig i första hand till ökade kostnader för köp av externa platser.

Alla resultatenheter utom centrumskolorna och Nybodaberg redovisade överskott.

Socialnämnden redovisade sammantaget ett underskott på 15,7 mkr.

Tabell 7. Driftbudgetavräkning

	Budget 2009	Utfall 2009	Skilln (mkr)	Skilln (%)
Verksamhetsutvärdering	195,4	193,0	2,4	1,2
Verksamhetsutvärdering	219,1	217,2	1,8	0,9
Verksamhetsutvärdering	54,5	53,6	0,8	1,7
Verksamhetsutvärdering	774,1	760,0	14,0	1,8
Verksamhetsutvärdering	492,6	508,3	-15,7	-3,2
Verksamhetsutvärdering	1 735,7	1 732,1	3,3	0,2
Verksamhetsutvärdering	-90,6	-118,5	27,9	30,8
Verksamhetsutvärdering	63,0	62,9	0,1	0,2
Verksamhetsutvärdering	1 708,1	1 676,5	31,3	1,9

Kostnaderna för individ- och familjeomsorgen blev 11,6 mkr högre än budgeterat. 7,0 mkr av dessa avser högre kostnader för ekonomiskt bistånd. Resterande underskott beror på ökade kostnader för insatser för barn och ungdomar.

Äldreomsorgen redovisade ett underskott på 5,5 mkr varav hemtjänstens egenregiverksamhet stod för 4,0 mkr.

Omsorgen om funktionshindrade redovisade ett mindre underskott.

Finansförvaltningen redovisade ett överskott på 27,9 mkr. Det beror huvudsakligen på sänkta kostnader för

arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar. Även högre intäkter för internräntan bidrog till överskottet.

Räntorna på kommunens lån blev 10,4 mkr mindre än budgeterat, beroende på både lägre räntenivå och lägre upplåning än beräknat till följd av försenade investeringar.

Investeringar

Investeringsutgifterna var 150 mkr. När exploateringsintäkter på 16,1 miljoner räknats bort uppgick nettoinvesteringarna till 134 mkr. Det innebär att nettoinvesteringarna ökade med 11,4 mkr jämfört med 2008. Investeringsutgifterna under 2009 blev av olika skäl väsentligt lägre än planerat.

Inom lokalförsörjningen har investeringsutgifter för ca 65 miljoner förskjutits. De största beloppen är hänförliga till idrottshallen vid Dalskolan, där förskjutningen beror på att diskussionerna om medfinansiering av en tillkommande gymnastikgrop tagit tid, och till Breviksskolans tredje etapp, där orsaken är att slutfakturer inte har betalats i avvaktan på slutbesiktning. Ventilationsarbetena vid Kumla idrottshall försenades p g a en överklagad upphandling. I ytterligare några fall har arbetena dragit ut på tiden genom att tillkommande synpunkter på projektens närmare utformning har hanterats i projekteringsskedet.

Inom exploateringsverksamheten blev utgifterna ca 25 miljoner lägre p g a att detaljplanerna för Breviksvägen etapp fem, Sjöbacken och Vitsippevägen har överklagats och planerade infrastrukturinvesteringar i centrumområdet förskjutits under pågående förhandlingar med tillränkta exploitörer.

Inom väghållningen försenades den planerade nya infarten till centrumområdet av både utdragna diskussioner med Vägverket och en mer komplex projektering och upphandling än beräknat till följd av markens låga bärighet. Den planerade rondellen vid korsningen mellan Tyresövägen och Brakmarsvägen har senarelagts för att tillgodose Breviksskolans behov av bollplan under den planerade utbyggnadstiden.

Alla investeringar redovisas på sidan 65. Följande projekt stod för de största utgifterna under 2009:

Breviksskolan, etapp 3	17,5 mkr
Exploatering Vitsippevägen	12,8 mkr
Markinköp (fastigheter i vissvass)	10,3 mkr
Ombyggnad av sjukhem	10,1 mkr
Tillbyggnad av kretsloppsstation	5,8 mkr
Tillbyggnad av Fornuddens förskola	5,3 mkr
Omsorgsboende Gränsvägen	4,9 mkr
Exploatering Varvsvägen	4,8 mkr
Sjöledning Alby-Raksta	4,8 mkr

Södertörnssamarbete

För andra året bedrevs den tillsyn som kommuner ansvarar för enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och djurskyddslagen inom ramen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.

Den 1 januari 2010 blev Nacka ny medlemskommun i Södertörns Brandförsvärsförbund. Därmed är tio kommuner medlemmar i förbundet.

Ett förslag utarbetades om att kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, och Tyresö ska bilda en gemensam organisation för överförmyndarverksamhet, som kommunerna hittills har bedrivit var och en för sig. Enligt förslaget ska verksamheten från och med den 1 januari 2011 bedrivas av en gemensam nämnd som Haninge kommun blir värdkommun för. Förslaget måste godkännas av de ingående kommunernas fullmäktige innan det förverkligas².

Ett förslag lades även fram om att den informella samordningen av Södertörns kommunernas samarbete som skett genom regelbundna möten mellan kommunernas kommunstyrelseordföranden och kommundirektörer ska formaliseras genom att man bildar en samarbetskommitté och en gemensam kansliresurs. Förslaget behandlas av kommunernas beslutande församlingar i början av 2010.

Samarbetet mellan kommunerna omfattar därutöver ett antal olika projekt, utredningar, konferenser och gemensamma remissvar. Exempelvis inleddes under året det treåriga projektet Matching Södertörn. Projektet, som bedrivs med stöd av EU-medel och har en budget på 104 mkr, syftar bland annat till att främja en ökad tillväxt på Södertörn genom att tillgodose företagets behov av arbetskraft och hjälpa nyanlända personer med utländsk bakgrund att etablera sig på arbetsmarknaden. Ett syfte är också att skapa långsiktigt hållbara former för samverkan mellan kommuner, arbetsförmedlingen och näringslivet.

Koncernens resultat

Den konsoliderade koncernen består, förutom av kommunen, av de helägda bolagen Tyresö Bostäder AB och Tyresö Näringslivs AB. Det senare äger i sin tur Fastighetsbolag Maria Sofia AB, som äger och förvaltar fastigheter vid det så kallade brädgårdsområdet.

Koncernens resultat uppgick till 55,5 mkr. De ingående enheternas resultat framgår av tabell 8.

² Av de sex kommuner som ursprungligen skulle medverka i den gemensamma organisationen har kommunfullmäktige i Nykvarns kommun beslutat att inte delta i samarbetet.

Tabell 8. Koncernresultat

	Resultat (mkr)
Resultat före skatt	46,0
Skatt	9,4
Skattbortdrag	0,4
Övriga skatt	0,4
Skattbortdrag	-0,7
Resultat efter skatt	55,5

Tyresö Bostäder AB ökade under året sina insatser för underhåll och modernisering av bostadsbeståndet. De ökade kostnaderna för detta balanserades av påtagligt lägre räntekostnader än tidigare år. Bolaget beslutade också att bygga 160 nya lägenheter, varav 75 i form av ett så kallat trygghetsboende.

Tyresö Näringslivsaktiebolag har under året bedrivit uthyrning av västra flygeln på Tyresö Slott och cafébyggnad på Notholmen. Verksamheten har förändrats i riktning mot att vara ett mer renodlat fastighetsbolag som köper, förvaltar och säljer fastigheter. Den näringslivsverksamhet som bolaget tidigare svarade för, har överförts till kommunen.

Framtiden

Efter att 2009 präglades av den ovanligt snabba och kraftiga konjunkturedgång som inleddes hösten 2008 är bedömningen att nedgången planade ut under 2009. På kort sikt finns förutsättningar för en betydande tillväxtrekl.

Fallet i sysselsättning har stannat av och ser inte ut att bli så omfattande som tidigare befarats. Att fallet har upphört betyder dock inte att sysselsättningen ökar den närmaste tiden. Med hänsyn till att resursutnyttjandet i näringslivet är mycket lågt bedöms inte tillväxten under 2010–2011 vara tillräckligt stark för att åstadkomma någon nämnvärd ökning av sysselsättningen.

För både 2009 och 2010 är tillväxten av skatteunderlaget cirka tre procentenheter lägre än 2008. Statens beslutade konjunkturstöd till kommunerna för 2010, liksom de lägre kostnaderna för kommunernas avtalsförsäkringar, gör att de ekonomiska utsikterna för kommunsektorn ändå ter sig ljusa för 2010. Inför 2011 ser det betydligt svårare ut i och med att konjunkturstödet försvinner. Om kostnadsvolymer då fortsätter att öka i takt med demografins krav uppstår underskott för kommunsektorn. Utsikterna för de närmaste åren därefter innebär, enligt Sveriges Kommuner och Landsting, att inte ens en oförändrad verksamhetsvolym inom kommunsektorn räcker för att upprätthålla en tillfredsställande resultatnivå. Detta indikerar ett omfattande finansieringsproblem som sektorn står inför om verksamheten ska utvecklas i takt med att behoven förändras av demografiska skäl.

För Tyresös del framgår den beräknade intäktsutvecklingen de närmaste åren av tabell 9.

Tabell 9. Intäkter från egna skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem 2007–2011

	2009	2010	2011	2012	2013
Skatteintäkter	1 732	1 839	1 824	1 887	1 970
Statsbidrag	2,2	6,2	-0,8	3,5	4,4

Den höga tillväxtsiffran för 2010 förklaras huvudsakligen av det statliga konjunkturstödet på 41 mkr. Tabellen visar att det ställs krav på lägre kostnader under 2011 och att det krävs stor återhållsamhet även åren därefter.

Enligt en långtidsanalys av kommunens ekonomiska förutsättningar som gjordes för drygt ett år sedan skulle skatteunderlaget de närmaste 20 åren behöva öka med en halv procent mer per år än vad som varit fallet under de senaste 20 åren. Detta för att det ska bli möjligt att, med oförändrad skattesats, upprätthålla nuvarande servicenivå även när andelen äldre i befolkningen ökar.

Därutöver tillkommer ökade driftkostnader för den pågående och planerade utbyggnaden av Östra Tyresö, som beräknas medföra en ökning av driftkostnaderna på 1–1,5 procent. Därutöver beräknas va-taxan på sikt behöva höjas med närmare 40 procent när de yttre områdena på Brevikshalvön blivit anslutna till kommunalt vatten och avlopp.

Klimat och miljö

Hänsyn till klimat och miljö ställer allt större krav på åtgärder och anpassningar inom kommunens verksamheter. Det innebär bl.a. att energianvändningen för uppvärmning och resande behöver inriktas på förnyelsebara energiråvaror. Det kommer också att ställas större krav på att upphandling av varor och tjänster sker så att negativ påverkan på klimat och miljö inte blir onödigt stor.

Den fysiska planeringen av kommunen är av naturliga skäl långsiktig och klimatförändringen kommer givetvis i hög grad att påverka även Tyresö. Mer nederbörd i form av regn, vattenståndshöjningar av Östersjön, övergång från privatbilism till ett mer kollektivt resande är bara några av de problemställningar som kommunen måste förhålla sig till vid planering av nya bostäder, handelsområden, arbetsplatser samt gator och gångvägar.

Nya Bostäder

I förslaget till översiktsplan pekas ett fåtal större områden ut för bostadsändamål. Det är strandängarna med det intilliggande varvsområdet (drygt 200 lägenheter), trädgårdsstaden etapp 3 (cirka 200 småhus/lägenheter), bäverbäcken (cirka 150-200 flerbostadshuslägenheter). UR-tomten längs Njupkärrsvägen, 52 000 kvm tomtmark utlagt som bostäder/arbetsplatser), Maria Sofias väg/Prästgårdsvägen/Tyresövägen (två projekt om totalt cirka 250 seniorlägenheter/flerbostadshuslägenheter/vårdbostäder) samt givetvis Tyresö centrum som på sikt kan rymma cirka 1 000 nya lägenheter i flerbostadshus.

Kommunen har stora möjligheter att påverka bostadsområdena. På kommunägd mark bör kommunen utnyttja möjligheterna till att anordna tävlingar om både utformning och prisnivå för att dels få en öppen dialog mellan markägaren/byggherren och kommunen under detaljplanläggningen för att åstadkomma den bästa lösningen. Målet måste vara att åstadkomma en bra kvalitet med höga ambitioner på miljöområdet både i själva byggskedet och i det kommande driftsskedet.

En stor utmaning som kommunen inte kan klara helt på egen hand, är att underlätta ungdomarnas inträde på bostadsmarknaden. Här har dock kommunens eget bostadsbolag Tyresö Bostäder AB visat ett stort intresse för att bl.a. på egen mark komplettera och utveckla sitt befintliga bostadsbestånd. Bolaget påbörjar våren 2010 byggandet av 83 hyreslägenheter vid Veronicagränd, vilket bl a kan ge ett antal ungdomar möjlighet till egen bostad. Dessutom kommer bolaget att påbörja byggandet av 75 trygghetsbostäder i anslutning till Björkbackens äldrecentrum.

Östra Tyresö

Utvecklingen på bostadsmarknaden har under en följd av år drivit upp priserna på alla former av mark för bostadsbebyggelse, även om en viss avmattning skett de senaste åren beroende på finanskrisen och lågkonjunkturen. De höga markpriserna har gjort det ekonomiskt möjligt att i snabbt tempo detaljplanlägga terrängmässigt mycket besvärliga äldre fritidshusområden i de östra kommundelarna. Utvecklingen drivs av dessa områdens mycket attraktiva läge nära Stockholm. Från

utformningen och innehållet i de ovan angivna miljösynpunkt är den positiv eftersom planläggningen gör det möjligt att bygga ut VA-ntätet och rusta upp gator och gångvägar.

Utbyggnaden av infrastrukturen sker etappvis och kommer ställa krav på utrymmen för etablering och schaktuppläggning i nära anslutning till utbyggnadsområdena, vilket är gynnsamt både ekonomiskt och miljömässigt. Redan under 2010 kommer framkomligheten i trafiken att påverkas av utbyggnaden.

Omvandlingen av de östra kommundelarna innebär en stor belastning på den kommunala ekonomin eftersom planläggningen och utbyggnaden kräver stora kommunala investeringar i det övergripande gatu- och gångvägsnätet inom dessa områden. Investeringarna kan endast till viss del finansieras med taxor och avgifter.

Förnyelse av centrumområdet

En av de viktigaste framtidsfrågorna för kommunen är förnyelsen av Tyresö centrum. Förutom en ombyggnad och utbyggnad av de kommersiella ytorna behöver centrumområdet kompletteras med nya bostäder. Tyresö centrum behöver även öppna sig mera utåt och göras tillgängligt och attraktivt även utanför innercentret genom uteserveringar, torghandel, mötesplatser, parker grönområden med mera. Dessutom behövs fler parkeringsplatser. Under 2010 tas viktiga steg mot förnyelse av centrumområdet i och med att byggandet av en ny entrérandell och infart samt en ny simhall påbörjas.

Befolkningsprognos 2009-2020

Ålder	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0	540	527	525	529	521	528	537	532	542	540	549	558
1-5	3 031	2 999	2 976	2 976	2 978	2 970	2 956	2 955	2 953	2 961	2 980	3 002
6	613	646	649	625	628	618	631	622	618	620	608	614
7-11	2 968	3 034	3 120	3 181	3 210	3 203	3 207	3 187	3 157	3 149	3 141	3 132
12-15	2 489	2 353	2 288	2 318	2 351	2 443	2 490	2 545	2 594	2 583	2 596	2 564
16-18	2 058	2 072	1 990	1 891	1 792	1 699	1 698	1 718	1 775	1 842	1 863	1 911
19-64	24 587	24 644	24 977	25 290	25 642	25 927	26 165	26 387	26 598	26 831	27 100	27 376
65-79	50 77	5 314	5 546	5 698	5 837	5 900	5 939	5 932	5 889	5 871	5 817	5 757
80	1 239	1 321	1 376	1 470	1 553	1 640	1 719	1 826	1 943	2 034	2 148	2 261
Summa	42 602	42 910	43 447	43 978	44 512	44 928	45 342	45 704	46 069	46 431	46 802	47 175

MÅLUPPFÖLJNING

Kommungemensamma mål

Mål: Förebygga och minska effekterna vid olyckor och kriser.	
Målet är delvis uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Övningar genomförs årligen enligt plan. (Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap)	Åtagandet är uppfyllt
Risk och sårbarhetsanalyser görs och uppdateras. (Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap)	Åtagandet är uppfyllt
Teknisk försörjningsplan uppdateras. (Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap)	Åtagandet är delvis uppfyllt
Ta fram en oljeskyddsplan för kommunen/regionen. Enligt lagen om skydd mot olyckor ska kommunen ha en beredskapsplan för krishantering. Kustkommuner ska i sin plan även upprätta en plan för arbetet vid ett eventuellt oljeutsläpp till havs. Ansvarsfördelning, rutiner och organisation ska ingå i planen.	Åtagandet är ej uppfyllt Ingår som delåtagande i avfallsplan att genomföras senast under 2010. Samråd om Södertörnsgemensam oljeskyddsplan påbörjades 2009.

Mål: Tyresö kommun ska erbjuda en god miljö och rik natur.	
Målet är delvis uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Åtgärder enligt klimat och energistrategin ska genomföras.	Åtagandet är delvis uppfyllt Klimatstrategi ska tas fram 2010.
Vidta åtgärder för att minska pappersförbrukningen inom alla förvaltningar.	Åtagandet är delvis uppfyllt Har påbörjats, men arbete kvarstår.
Planera och utförande av fortsatt utbyggnad av kommunens gång- och cykelnät.	Åtagandet är uppfyllt
Arbeta fram rutiner för hur kommunen skall beakta miljön i upphandlingar.	Åtagandet är delvis uppfyllt Utbildning i januari 2010.
Samarbetsprojekt kring hållbar dricksvattenförsörjning mellan kommuner och statliga myndigheter runt Östersjön förväntas starta 2009 med delfinansiering från EU:s fonder.	Åtagandet är delvis uppfyllt Samordning kring gemensam EU-ansökan pågår med berörda kustkommuner, SGI, universitet samt organ i Finland.

Mål: Den upplevda tryggheten hos allmänheten ska ha ökat med 5 procent 2009 jämfört med 2007. (Alla som vistas i Tyresö kommun ska känna sig trygga och säkra i kommunen under dygnets alla timmar. Första steget i detta arbete är att skjuta upp alkohol- och tobaksdebuten, minska berusningsdrickandet och sträva mot en narkotikafri kommun.)	
Målet är ej uppfyllt Medborgarna är lika trygga/otrygga som vid förra mätningen. Detta trots att alla åtaganden är uppfyllda. Andra faktorer påverkar troligen den upplevda tryggheten.	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Genom kartläggningar och mätningar som t ex drogenkäten och trygghetsvandringar identifiera problem och därefter föreslå lösningar.	Åtagandet är uppfyllt
Säkerställa och utöka personalens kompetens inom ÖPP	Åtagandet är uppfyllt

(Örebro Preventions Program).	
Sprida information till personal och föräldrar för att öka kunskap om metoder och händelser rörande brott och droger bland barn och ungdomar.	Åtagandet är uppfyllt
Utöka föräldrautbildning inom Cope genom att erbjuda metoden även till tonårsföräldrar. (Cope är en vetenskapligt beprövad metod för att stärka föräldrars självkänsla och minska deras stress.)	Åtagandet är uppfyllt
I samverkan med polisen ge snabb reaktion på ungdomar som dricker alkohol.	Åtagandet är uppfyllt

Mål: Tyresö kommun ska genom planering och åtgärder stödja individens egna möjligheter och förutsättningar att själv ta ansvar för sin hälsa.	
Målet är delvis uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Utbildning om mat- och rörelsevanor för personal inom äldre- och handikappomsorgen för att kunna ge adekvat stöd till brukarna.	Åtagandet är uppfyllt
Information om mat och rörelsevanor för medborgarna i kommunen.	Åtagandet är uppfyllt
Alla grundskolor ska informera och presentera material om vandrande skolbussar inför skolstart i förskoleklass.	Åtagandet är delvis uppfyllt Material utdelat
Skolorna ska verka för att andelen godkända i ämnet idrott och hälsa ökar.	Åtagandet är uppfyllt

Mål: Alla invånare i Tyresö kommun ska kunna ta del av samhällets service och utbud på likvärdiga villkor	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Deltagande i treårigt arbetsprojekt i syfte att öka möjligheten för personer i åldersgruppen 20 till 35 år med någon form av funktionsnedsättningar att komma ut på arbetsmarknaden. Utvecklingsområden för projektet kommer att vara: - rådgivning, coaching, kartläggning och funktionsbedömning - målgruppsanpassade utbildningar - matchning av arbetsplatser och arbetssökande - alternativ arbetsmarknad, till exempel arbetskooperativ. Projektet ska ske i samverkan mellan Tyresö kommun, Haninge kommun och Värmdö kommun. Till projektet knyts även arbetsförmedlingen, Stockholms läns landsting och Försäkringskassan.	Åtagandet är uppfyllt
Genom information och utbildning till personal i kommunen öka kunskapen om bemötandet av personer med funktionsnedsättningar, särskilt personal som har en servicefunktion. Anordnande av två halvdagsutbildningar i samverkan med KHR.	Åtagandet är uppfyllt
I samverkan mellan informationsenheten och KHR utarbeta ett förslag till riktlinjer för kommunal information i alternativ form, till exempel på lättläst svenska, för kommunens förvaltningar.	Åtagandet är uppfyllt

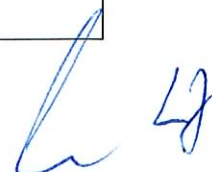
Inrättande av halvtidstjänst vid utvecklingsförvaltningen för att i samverkan mellan föräldrar, skolpersonal och det lokala näringslivet utveckla fritidsverksamheter för barn- och ungdomar med funktionsnedsättningar.	Åtagandet är uppfyllt
--	-----------------------

Mål: Tyresö kommun ska vara en attraktiv kommun att bo i, en kommun där alla tillmäts lika värde och där olikheter betraktas som en resurs. Ett integrerat samhälle motverkar utanförskap, segregation, främlingsfientlighet och rasism.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Utbilda personalen i mångfalds- och diskrimineringsfrågor.	Åtagandet är uppfyllt Under året användes en kompetensutvecklingsdag till arbete kring mångfalds- och diskrimineringsfrågor utifrån kommunens uppdrag att ha ett brett utbud och möta grupper med olika behov. Dagen ägnades åt diskussioner och grupparbeten.
För alla nyanlända vuxna utarbetas en individuell introduktionsplan. I introduktionsplanen ingår samtal med arbetsförmedlingen och fortlöpande vägledning under introduktionstiden snarast efter mottagandet.	Åtagandet är uppfyllt
Kvalitetssäkra organisationen kring mottagandet av nyanlända barn, svenska som andraspråk (SVA) och studiehandledning.	Åtagandet är uppfyllt

Kommunstyrelsen

Mål: Tyresö är en av de tre mest attraktiva bostadsorterna för alla åldrar inom Stockholms län.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
200 nya bostäder (varav 80 villor) och lokaler byggs per år med varierad arkitektur, hög kvalitet och god energihushållning i såväl bostäder som utomhusmiljön.	Åtagandet är ej uppfyllt Under året har det inte byggts några nya lägenheter och endast 48 nya villor.
Utbyggnad av bostäder och kommersiella ytor samt projektering av stadspark vid Coop har påbörjats.	Åtagandet är ej uppfyllt p.g.a. att den globala finanskrisen påverkade byggherrens (JM) möjlighet att få bankkreditiv varför byggherren beslutade sig för att tacka nej till projektet. Diskussioner med andra tänkbara entreprenörer har pågått men inte slutförts
Detaljplan för ett 60-tal seniorbostäder vid Strandtorget/Maria Sofias väg har antagits.	Åtagandet är uppfyllt Planen har överklagats till Länsstyrelsen.
Sjöbacken, etapp 9 och 10 i Strandområdet har antagits.	Åtagandet är uppfyllt Planen har överklagats till Länsstyrelsen.
Detaljplanen och gatukostnadsutredning för etapp 7 Solberga och del av Raksta har ställts ut.	Åtagandet är uppfyllt
Detaljplanläggning och gatukostnadsutredning för etapp 8 Raksta har varit på samrådsremiss.	Åtagandet ej uppfyllt Åtagandet är framflyttat till 2010.

Flygfotografering och kartering av inre Brevik har genomförts (omvandling av Östra Tyresö).	Åtagandet är delvis uppfyllt Flygfotografering men inte karteringen är genomförd.
Åtgärder enligt klimat- och energistrategin ska genomföras.	Åtagandet är ej uppfyllt Klimat- och energistrategin blev aldrig antagen 2009. Arbeta men ny klimatstrategi pågår. Beräknas behandlas av KF i juni 2010.
Tyresö ska vara en av Sveriges tre trafiksäkraste kommuner.	Åtagandet är ej uppfyllt
Mål: Tyresö kommun i medborgarnas tjänst.	
Målet är delvis uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Flera frågeomgångar kommer att genomföras med de nybildade medborgarpanelerna.	Åtagandet är uppfyllt Fem medborgarpaneler har genomförts sedan starten.
Tyresö kommuns ska öka sitt kvalitetsindex inom projektet "Årets kvalitetskommun 2009" med minst 10 procent jämfört med 2007.	Åtagandet är delvis uppfyllt En uppdatering av utvärderingen enligt kommunkompassen har gjorts. Tyresö ökade sitt resultat från 523 poäng till 569 poäng (8,8 procent). Förbättringar hade gjorts inom alla områden.
Vid servicecentret ska medborgarna få direkt svar i 70 procent av alla ärenden.	Åtagandet är delvis uppfyllt Målet är uppfyllt för de frågor som styrs till Servicecenter. I november gjorde Servicecenter en enkät där 95 procent uppgav att de fick svar på sin fråga, 28 procent blev hänvisade till annan handläggare. Alla typer av allmänna frågor styrs dock ännu ej till Servicecenter.
Vid Servicecenter kommer Försäkringskassan att vara representerad i dess lokaler.	Åtagandet är uppfyllt Sedan februari 2009 finns Försäkringskassan på Servicecenter. Inledningsvis fanns FK två dagar i veckan i Tyresö, från och med juni en dag i veckan. FK:s handläggare besvarade 1 774 frågor och samhällsvägledarna 452 frågor som gäller Försäkringskassan.
Vid Servicecenter finns fem myndigheter som medborgarna kan få kontakt med via Internet.	Åtagandet är uppfyllt Projektet lades dock ned vid årsskiftet, så möjligheten att direkt kontakta handläggare på myndigheter finns ej från 2010.
Medverka till att utveckla fem nya e-tjänster för medborgarna.	Åtagandet är delvis uppfyllt Biblioteket införde en ny plattform för sina e-tjänster med ett flertal nya funktioner. En ny elektronisk tjänst har även tillkommit – köhantering för seniorboende.
Den totala handläggningstiden för bygglov ska minska med 10 procent jämfört med 2007.	Åtagandet är delvis uppfyllt Delvis uppfyllt då enklare bygglov nu kan ges över disk. I övrigt pågår en reorganisering av flöde och arbetssätt.
Minst 70 procent av bygglovssökande ska vara nöjda med handläggning och service.	Åtagandet är ej uppfyllt Inte uppfyllt, men Nöjd-Kund-Index ökade från 46 procent 2008 till 58 procent 2009.
Utveckla möjligheterna för förtroendevalda att nyttja ny teknik och samtidigt minska utskicken av pappersmaterial.	Åtagandet är delvis uppfyllt För gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden görs numera inga pappersutskick.
Ett gemensamt medborgarvänligt ärendehanteringssystem har prövats.	Åtagandet är uppfyllt

Mål: Tyresö kommun – en arbetsplats i utveckling.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Medarbetarindex – en ökning år 2010 jämfört med år 2008.	Utgår då det inte gjordes någon medarbetarundersökning 2009.
Sjukskrivningar hos personalen ska minska till 6 procent.	Åtagandet är uppfyllt Sjukskrivningarna minskade till 6,2 procent jämfört med 7,4 procent 2008.

Mål: Tyresö kommun ska vara bland Sveriges 50 bästa kommuner i fråga om företagsklimat.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Tyresö kommun ska vara bland Mälardalsregionens fem bästa kommuner i fråga om myndighetsutövning i förhållande till företagare. Detta kommer att mätas av Stockholm Business Alliance.	Åtagandet är uppfyllt Vid mätningen 2009 toppade Tyresö och Sollentuna listan för Stockholms län och Tyresö hamnade på delad fjärdeplats bland regionens 47 kommuner.
Utveckla ett konkret handlingsprogram runt näringslivsinsatser i samverkan med näringslivet.	Åtagandet är ej uppfyllt

Mål: Tyresö kommun ska ha en ekonomi i balans.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Vid behov ska förslag på åtgärder lämnas under året som garanterar ett resultat om minst 38 mkr vid årsslutet.	Åtagandet är uppfyllt
Lägga fram minst två förslag om verksamhetsmässig samordning med andra kommuner.	Åtagandet är uppfyllt

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Mål: Öka andelen elever på Tyresö gymnasium med grundläggande behörighet för högskolan till 90 procent.

Målet är ej uppfyllt Andel elever med grundläggande behörighet till högskola var 89 procent läsåret 08/09.

Mål: Inom verksamheten för C3L ska betyg G (godkänd) eller bättre uppnås av minst 90 procent av de elever som slutfört grundläggande eller gymnasiala kurser.

Målet är uppfyllt Andel elever med godkända betyg var 90,0 vt09 och 91,7 ht09.

Mål: Av de elever som genomgår sammanhållen gymnasial yrkesinriktad utbildning eller KY-utbildning ska minst 80 procent gå vidare till arbete eller högre studier.

Målet är ej uppfyllt För barnskötarutbildningen inom gymnasial yrkesutbildning var utfallet 78 procent, men för alla KY-utbildningar var resultatet över 80 procent.

Mål: Av de arbetslösa som anvisas till arbetscentrum från arbetsförmedlingen ska minst 50 procent gå vidare till arbete eller studier. 40 procent av de personer som anvisas från socialförvaltningen ska gå vidare till arbete eller utbildning inom ett år.

Målet är uppfyllt

70 procent av de som anvisades från arbetsförmedlingen och 52 procent av de som anvisades från socialförvaltningen gick vidare till studier eller arbete.

Mål: Alla ungdomar 18–24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som hänvisats till arbetscentrum ska vara i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 90 dagar.

Målet är uppfyllt

Mål: Av arbetslösa flyktingar/invandrade ska 65 procent avslutas till arbete eller studier.

Målet är uppfyllt 81 procent av de avslutade gick vidare till arbete eller studier.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål: Öka medborgarnas tillgång till biblioteksservice

Målet är uppfyllt

Åtagande

Utveckla självservice via webblösningar och i biblioteken.

Uppfyllt eller ej

Åtagandet är uppfyllt

Biblioteket införde självbetjäning för reservationer. Reserverade media kan man själv hämta och låna. Ett löpnummer på reserverat medium som meddelats via sms, e-post eller brev finns på kvitto i mediet på reservationshyllan.

Öka tillgängligheten till biblioteksservice, bland annat i form av projektet "Boken kommer".

Åtagandet är uppfyllt

Biblioteket invigde den 2 november sin nya interaktiva webbsida Arena. Tyresö bibliotek var det andra biblioteket i landet som installerade redskapet.

Mål: Öka medborgarnas tillgång till kulturaktiviteter

Målet är uppfyllt

Åtagande

Åtta kvalitativa och informativa samtidskonst- och temautställningar.

Uppfyllt eller ej

Åtagandet är uppfyllt

	I konsthallen arrangerades tio utställningar.
Tio offentliga teaterföreställningar per år för barn och familjer, i olika kommundelar.	Åtagandet är uppfyllt Kommunen besöktes av 14 professionella teatergrupper som spelade offentlig barnteater i olika delar av kommunen.
Åtta musikprogram med professionella artister på kommunens äldreboenden.	Åtagandet är uppfyllt 11 musikprogram genomfördes med professionella artister på kommunens äldreboenden, en biovisning och en bildvisning. Av dessa var sju öppna för allmänheten. Evenemangen sågs av 715 personer på Björkbacken och Ängsgården.
Fyra stora musikarrangemang riktade till kommunens ungdomar.	Åtagandet är uppfyllt Tillsammans med fritidsgårdarna anordnade kulturenheten drogfria arrangemang för ungdomar: Rock på Forellen i februari (100 besökare) och Hip Hop 135 i Kvarnhjulet i oktober (150 besökare). För 25:e året genomfördes Rock på Domusängen, där såväl lokala band som band från andra kommuner deltar. Den 30 maj framträdde ett tiotal band för cirka 600 personer.

Mål: Minska köerna till kulturskolan.

Målet är ej uppfyllt

Antal elever i kö ökade med 25 elever, från 257 till 282.

Kötiderna minskade för gitarr från 2 år till 1,5 och för slagverk från 2,5 år till 6 månader. Dock har kötiden ökat för pianoundervisning från 6 månader till 1,5 år.

Mål: Öka antalet deltagare i åldern 13–20 år i föreningsverksamheten.

Målet är uppfyllt Antal deltagare har ökat.

Mål: Öka möjligheterna att komma ut i skog och mark.

Målet är uppfyllt

Åtagande

Genomföra informationsinsatser om befintliga och planerade möjligheter att komma ut i skog och mark.

Uppfyllt eller ej

Åtagandet är uppfyllt.

Foldern "Kul fritid i Tyresö" ges ut till alla barn i årskurs F–6. Här ges föreningslivet möjlighet att helt kostnadsfritt berätta om sin verksamhet.

Alby Friluftsgård har utvecklat och förbättrat skyltning i och runtom området.

Information kring badtemperatur och is- och skidspårsförhållanden har intensifierats via kommunens webbplats.

Förbättra befintliga möjligheter att använda sig av bland annat motions- och kanotleder.

Åtagandet är uppfyllt

Arbetet med nya löparspår runt Barnsjön påbörjades.

Barn- och utbildningsnämnden

Mål: Höja kvaliteten i utvecklingssamtalen i förskolan. Medelvärdet på frågan "Utvecklingssamtalet gav tydlig information om mitt barns utveckling och lärande" i brukarundersökningen ska vara minst 3,3.

Målet är ej uppfyllt
Utvärderas i samband med brukarenkät våren 2010.

Mål: Öka andelen avgångselever som når minst godkänt betyg i alla ämnen. (78 procent 2008)

Målet är uppfyllt
Resultat 2009 var 80 procent.

Mål: Förbättra resultatet på läsförståelsetestet vid nationella prov i åk 5. (Resultat 2007: 92 resp 87 procent) Provet är uppdelat i skönlitteratur text och facktext.

Målet är delvis uppfyllt Resultatet 2009 var 87 respektive 91 procent.

Mål: Öka elevernas inflytande över sitt skolarbete. Medelvärdet i brukarundersökningen på frågan "Jag är med och planerar mitt skolarbete" ska öka. (Resultat 2008: 3,5 i åk 5 och 3,1 i åk 8)

Målet är delvis uppfyllt Redovisas i enheternas kvalitetsredovisningar.

Mål: Förbättra arbetsron i grundskolan. Medelvärdet i brukarundersökningen på frågan "Det är arbetsro på lektionerna"

Målet är ej uppfyllt Utvärderas i brukarenkäten 2010.

Mål: Fritidshemmen ska förbättra informationen till föräldrarna.

Målet är ej uppfyllt Utvärderas i brukarenkäten 2010.

Mål: Utveckla formerna för samverkan med näringsliv och samhälle.

Målet är uppfyllt

Åtagande

Uppfyllt eller ej

Mål: Andelen besökare i öppen fritidsgårdsverksamhet som i brukarenkät anger att de får ta ansvar på fritidsgården ska öka. (Resultat 2007: 60 procent)

Målet är ej uppfyllt Mätning sker i brukarenkäten 2010

Socialnämnden

Mål: Barn och unga ska ha goda uppväxtförhållanden och utslagning ska förhindras.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfyllt eller ej
Det förebyggande arbetet ökar genom uppsökande och snabba insatser för att stävja missbruk, skadegörelse och destruktivt beteende.	Åtagandet är uppfyllt Uppsökare inom såväl missbruksenheten som resursenheten arbetar intensivt med såväl generella som individuella insatser.
Satsning på stöd till våldsutsatta kvinnor prioriteras, en samordnartjänst permanentas och fler stödinsatser erbjuds.	Åtagandet är uppfyllt Tjänsten är permanentad. En gemensam samverkansplan mellan kommunen, myndigheter och frivilliga har utarbetats i syfte att erbjuda kvalificerat stöd.
En gemensam mottagningsfunktion införs för familjer med barn och unga i åldersgruppen 0–20 år för att säkerställa adekvata insatser.	Åtagandet är uppfyllt Mottagningsfunktionen startade i oktober 2009. Genom mottagningsfunktionen blir handläggningen snabbare, bedömningarna mer enhetliga och insatserna adekvata.

Mål: Vård och omsorg för utsatta familjer och vuxna ska erbjudas med god kvalitet och vara kostnadseffektiv.	
Målet är uppfyllt	
Åtagande	Uppfylldes eller ej
Fler boendevalternativ tillskapas för personer med psykiska funktionshinder och beroende- och missbruksproblematik.	Åtagandet är uppfyllt En utökning med sex boendeplatser tillskapas inom Hästskon. Ombyggnad pågår.
Utredningar gällande barn och unga sker enligt metoden BBIC (Barnens Behov I Centrum).	Åtagandet är uppfyllt Metoden är införd.
Socialtjänsten medverkar aktivt i Barncentrum inom Nacka polisdistrikt så att barn och ungdomar som utsätts för allvarliga brott möter en samlad professionell kompetens i en barnvänlig miljö under utredningstiden.	Åtagandet är uppfyllt Barncentret invigdes den 15 augusti 2009.
Det uppsökande arbetet bland tunga missbrukare utvecklas och en behandlingsgaranti utformas för dem som själva söker hjälp, vilket innebär snabb hjälp enligt vårdplan.	Åtagandet är uppfyllt Två uppsökare anställdes för projektmedel och arbetet har utvecklats under året. Behandlingsgarantin uppfylldes såtillvida att besökstid har erbjudits inom 2–3 dagar, samt en snabb handläggning och vårdplan inom 4–5 veckor.

Mål: Antalet invånare som behöver försörjningsstöd ska minska. Särskild tyngdpunkt ska läggas på att minska ungdomars beroende av försörjningsstöd.
Målet är ej uppfyllt Konjunkturläget innebär att andelen bidragstagare ökat.

Mål: Personer som bor på särskilda boenden och på boenden för funktionshindrade får en ökad livskvalitet i vardagen.

Åtagande

De boende på äldreboenden i kommunal regi erbjuds utevistelse varje dag om de så önskar, i enlighet med den individuella planen.

Uppfylldes eller ej

Åtagandet är uppfyllt

Kontaktperson ansvarar för att utevistelse tas upp i den individuella planen. Utevistelsen dokumenteras på signeringslistor.

Ett Internetcafé tillskapas, tillgången på persondatorer ökar och Internetuppkopplingar på korttidsvården införs inom Björkbackens äldrecentrum.

Åtagandet är ej uppfyllt

Frågan har inte kunnat prioriteras under året men planeringen fortgår inför 2010. Kontakt har tagits med tekniska förvaltningen och it-enheten för förberedelser.

Fler öppna kulturaktiviteter erbjuds för de äldre i kommunen på Björkbackens äldrecentrum.

Åtagandet är uppfyllt

Aktiviteterna arrangeras via Komm-in. Underhållning och tedans anordnas i samma utsträckning som tidigare. Utökning av övriga aktiviteter som sittgymnastik, allsång, målar- och läsgrupper. Utökad annonsering för att nå fler äldre i eget boende.

Stöd erbjuds till minst en individuell fritidsaktivitet en gång i veckan för yngre funktionshindrade i särskilda boenden.

Åtagandet är uppfyllt

I den genomförandeplan som görs årligen för varje brukare noteras hur det individuella stödet utformas. En uppföljning gjordes under året och de brukare som tackat ja till erbjudandet om fritidsstöd har fått det.

Mål: Äldre och personer med funktionshinder får ökat inflytande och större valfrihet.

Målet är ej uppfyllt

Åtagande

Äldre som är 80 år och behöver hemtjänst upp till 15 timmar i veckan kan vända sig direkt till hemtjänstens olika utförare utan utredning av biståndshandläggare.

Uppfylldes eller ej

Åtagandet är ej uppfyllt

Förutsättningarna har förändrats på grund av en regeringsrättsdom som innebär att biståndsprövningen även kan omfatta den enskildes ekonomiska förmåga. Socialdepartementet har föreslagit en lagändring för att förhindra detta, men riksdagen fattar beslut först i slutet av januari 2010. Förvaltningen avvaktar riksdagens beslut innan man går vidare i frågan.

Möjligheterna ökar för fler att kunna få korttidsvård utomlands.

Åtagandet är ej uppfyllt

För närvarande saknas leverantörer av korttidsvård utomlands, som uppfyller de krav som måste ställas för tjänsten.

Mål: Verka för att alternativa boendeformer utvecklas utifrån de äldres behov.

Målet är uppfyllt

Åtagande

Ett nytt trygghetsboende planeras i anslutning till Björkbackens äldrecentrum.

Uppfylldes eller ej

Åtagandet är uppfyllt

Det nya trygghetsboendet är under planering och beräknas stå klart 2011.

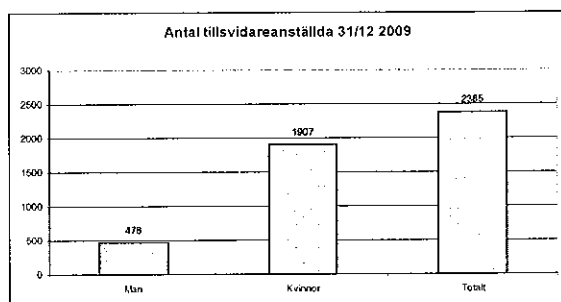
Sjukhemsavdelningen Kastanjen struktureras om för kvalificerad vård i livets slutskede.	<p>Åtagandet är uppfyllt</p> <p>Ombyggnationen är klar enligt tidsplan och avdelningarna öppnades i september. All personal har fått utbildning i palliativ vård. Personal från Kastanjen deltar i Nestorprojektet om samarbete med ASIH (avancerad sjukvård i hemmet) och hemtjänst. Antalet personer som fått plats på Kastanjen för vård i livets slut har ökat markant.</p>
---	--

Mål: Stödet utökas till anhöriga som vårdar och stödjer sina närstående.	
Målet är delvis uppfyllt	
Åtagande	Uppfylldes eller ej
Anhörigcentralen för äldre utvidgar sin verksamhet och omfattar även anhöriga till personer under 65 år.	<p>Åtagandet är uppfyllt</p> <p>Anhörigkonsumenten fick ett strategiskt uppdrag som omfattar även anhöriga till personer under 65 år, och tjänsten flyttades till biståndsavdelningen för att få en mer central placering.</p>
Gruppverksamhet för barn och ungdomar med föräldrar som har missbruksproblematik eller psykiska problem utökas och anhöriggrupp startar för vuxna anhöriga till missbrukare.	<p>Åtagandet är delvis uppfyllt</p> <p>Gruppverksamhet för barn har inte kunnat utökas på grund av budgetläget inom barn- och ungdomsvården. Dock har en tonårsgrupp genomförts. En utbildning för anhöriga för missbrukare genomfördes hösten 2009 med åtta deltagare.</p>

h 4

KOMMUNENS PERSONAL

Anställda och ålder 2009

Diagrammet visar antal tillsvidareanställda den 31 december 2009, uppdelat på kvinnor och män. Jämfört med 2008 minskade antalet tillsvidareanställda med 41 personer, vilket motsvarar 26 årsarbetare.

Könsfördelning chefer och övriga anställda

Grupp	Kvinnor (%)	Män (%)
Chefer	79	21
Övriga anställda	73	27

Andelen män är större bland cheferna än bland alla anställda i kommunen. Andelen kvinnliga chefer ökade marginellt sedan förra året, från 72,5 till 73 procent. Samtidigt minskade den totala andelen män från 22,5 till 21 procent.

Kommungemensam kompetensutveckling

De kommungemensamma utbildningarna hade under 2009 följande teman:

- Data
- Brandskydd och säkerhet
- Hjärt- och lungräddning
- Kommunövergripande utbildning för assistenter, vaktmästare samt skyddsombud
- Seminarier om bemötande för all personal

Därutöver anordnade kommunen en föreläsning för alla medarbetare med titeln "Varför mår vi så dåligt när vi har det så bra?" med Nisse Simonson som föreläsare.

Chefsutveckling

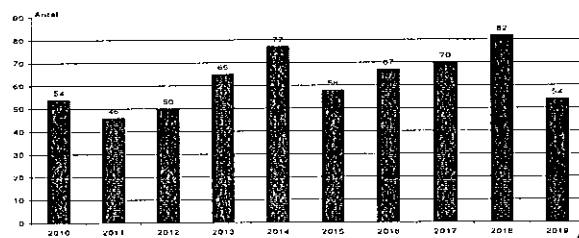
Kansli- och personalkontoret anordnade kompetensutveckling för kommunens alla chefer inom följande teman: lönesamtal, kommunala rättsregler och ett seminarium om hur man fokuserar på resultatet. Alla chefer fick även en fördjupad föreläsning om bemötande. Nyanställda chefer erbjuds intern utbildning i arbetsrätt, arbetsmiljö och ekonomi.

Lönekartläggning

Under 2009 genomförde Tyresö kommun en lönekartläggning i syfte att uppfylla kraven i jämställdhetslagen. Eventuella åtgärder med anledning av lönekartläggningen vidtas med början vid löneöversynen 2010.

Pensionsprognos

Tabellen visar en prognos över antalet anställda som fyller 65 år 2010–2019. Utöver dessa har kommunen 15 månadsanställda som är över 65 år, jämfört med 45 personer förra året.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2007	2008	2009
Hela kommunen	7,3	7,4	6,3
Män	64,8	63,6	57,4
Kvinnor	8,4	8,2	7,2
Över 60 dagar	3,5	4,3	3,1
30-60 dagar	5,9	4,1	4,5
15-30 dagar	7,5	7,8	6,5
Under 15 dagar	7,3	7,6	6,4

Sjukfrånvaron för hela 2009 var 6,3 procent, vilket var en avsevärd förbättring jämfört med 2008 (7,4 procent). I stort sett hela förändringen består av en minskning av långtidssjukfrånvaron (längre än 60 dagar). Orsaken är främst Försäkringskassans nya regler som numera begränsar antalet dagar som ersätts med vanlig sjukpenning.

Sjukfrånvaron minskade bland både män och för kvinnor. Tittar man på specifika åldersgrupper kan man se att sjukfrånvaron minskade bland personer över 30 år, men var ungefär lika hög bland personer under 30 år.

Arbete med hälsa och arbetsmiljö

Kommunens anställda erbjuds sedan 2007 en hälsoprofil vart tredje år som utförs av Tyresöhälsan. I undersökningen ingår provtagning, konditionstest och samtal om resultatet av provsvar och konditionstest. De som får ett provresultat där läkarkontakt behövs, erbjuds en tid hos företagsläkaren.

År 2009 avslutades den första omgången av hälsoprofiler sedan starten. Alla anställda har erbjudits att göra en hälsoprofil och cirka 70 procent har antagit erbjudandet. Alla verksamheter har reagerat positivt på erbjudandet och förhoppningen är att fler kommer att delta. Enligt planen startar nästa omgång hälsoprofiler i januari 2010.

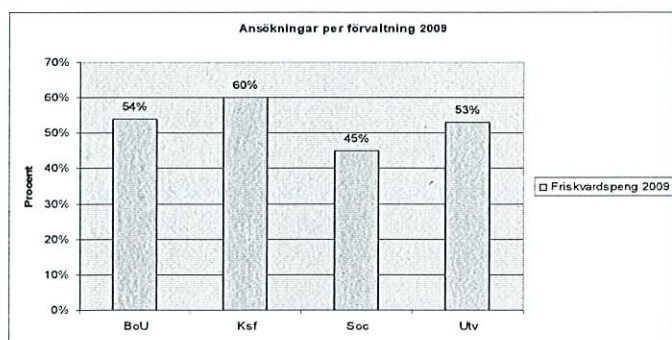
Personalstöd

Kommunens anställda har via företaget Falck Healthcare tillgång till personalstöd via telefon dygnet runt. Frågorna kan handla om arbetssituation, familje- och relationsproblem, stress, missbruk, juridik och ekonomi. Under 2009 hanterades 249 ärenden. Andelen ärenden med arbetsrelaterade frågeställningar var 38 procent och de privatrelaterade 62 procent. Andelen arbetsrelaterade ärenden ökade något jämfört med 2008 (se tabell).

Arbete Privatliv	Antal ärenden 2009	Antal Ärenden 2008	Andel ärenden 2009	Andel ärenden 2008	Referens -värde Falck 2009
Arbete	94	68	38	34	36
Privatliv	155	170	62	67	64
Totalt	249	238	100	100	100

Friskvårdspeng

Under 2009 sökte 1346 personer friskvårdspeng. Majoriteten av beviljade ansökningar avsåg fysisk aktivitet. Med fysisk aktivitet menas all form av kroppsrörelse. Exempelvis dans, qigong, gymnastik, simning, styrketräning, racketsport med mera. 168 personer ansökte om årskort. De flesta ansökningar inkom under vårterminen. Diagrammet nedan visar hur ansökningarna fördelar sig per förvaltning i procent av antalet anställda på respektive förvaltning. Barn- och utbildnings- och socialförvaltningen har flest anställda.

Medarbetarenkät

I november 2008 erbjöds alla anställda att få svara på en medarbetarenkät. Frågorna är kopplade till de nyckelområden som finns i Tyresö kommuns nya personalpolicy som antogs av kommunstyrelsen i november 2008. Resultatet av enkäten presenterades och bearbetades på arbetsplatserna under våren 2009. Diskussionerna på arbetsplatserna ledde till att förbättringsområden identifierades och en handlingsplan för dessa skickades till respektive förvaltningschef och till kansli- och personalkontoret.

Handlingsplanerna presenterades under hösten 2009 för respektive nämnd och resultatet av förbättringsarbetet följs också upp i nämnderna. En ny enkät erbjuds alla anställda hösten 2010.

Rehabilitering

Arbetet med rehabilitering fortsatte att utvecklas. En anpassning till Försäkringskassans strängare tolkning av regelverket pågår. Tillsammans med fyra Södertörnskommuner gick Tyresö igenom rutiner vid rehabilitering. Det är fortfarande chef och medarbetare som är nyckelpersoner vid rehabilitering. Kansli- och personalkontoret fungerar som ett stöd till chefen. Ett avtal med Tyresöhälsan om företagshälsövård trädde i kraft den 1 januari 2008. En sjuksköterska har anställts på Tyresöhälsan som samordnare för rehabiliteringsarbetet. Vid rehabiliteringsmötena deltar anställd, chef och företagsläkare. Vid behov kallar företagssköterskan även representanter från kansli- och personalkontoret och Försäkringskassan. Tyresö kommun har tre kontaktpersoner på Försäkringskassan som arbetar med kommunens personal.

Jämställdhet

I Tyresö kommuns övergripande jämställdhetsplan beskrivs kommunens övergripande mål för jämställdhetsarbetet och vilka konkreta åtgärder kommunen planerar att vidta för att främja jämställdhet på arbetsplatsen. Planen är utformad utifrån jämställdhetslagens krav och kommunens jämställdhetspolicy och utarbetad av kansli- och personalkontoret. Samverkan har skett genom att planen behandlats i kommunens arbetsmiljögrupp och i en central samverkansgrupp. Planen är antagen av kommunstyrelsen.

Under 2010 utarbetas en ny jämställdhetsplan.

Kvalitetsarbete och kvalitetsuppföljning

I detta avsnitt redovisas kommunövergripande insatser i syfte att utveckla och följa upp kvaliteten i kommunens verksamheter. Kvalitetsarbetet inom de olika verksamheterna redovisas för varje nämnd i nämndernas egna avsnitt.

Tyresö kommun arbetar sedan några år tillbaka målmedvetet med kvalitet, service och bemötande. Kommunen har bland annat deltagit i några projekt ledda av Sveriges Kommuner och Landsting, och deltar därutöver i olika nätverk för att hålla sig à jour med utvecklingen inom området. Utbytet med andra kommuner ger ofta nya infallsvinklar och tankegångar som kan användas för att ge en ännu bättre service till medborgarna.

Tyresö Sveriges kvalitetskommun 2009?

Tyresö deltog i tävlingen Sveriges kvalitetskommun 2009 som anordnas i samband med Kvalitetsmässan 2009. För de kommuner som deltar görs en utvärdering med hjälp av kommunkompassen. Syftet är att utvärdera kvaliteten på övergripande kommunledningsnivå.

Kommunkompassen utvärderar vad och hur kommunen gör för att:

- utveckla demokratin och medborgarnas delaktighet
- utveckla effektiva verksamheter och tjänster med hög kvalitet
- skapa goda arbetsplatser och delaktiga medarbetare
- skapa goda förutsättningar för tillväxt

I den utvärdering som gjordes i december 2006 fick Tyresö 523 poäng av 800 möjliga vilket var klart över genomsnittet bland de kommuner som utvärderades för första gången. Utvärderingen pekar på förbättringsområden som rör personalpolitik och koppling mellan ekonomi och verksamhetsstyrning. Kommunen har arbetat med att ta fram handlingsplaner för dessa områden. En ny utvärdering enligt kommunkompassen gjordes under året, där Tyresö fick 569 poäng tack vare förbättringar inom alla områden.

Tyresös medborgare nöjda med sin kommun

Tyresö genomför tillsammans med bland annat Södertörnskommunerna vartannat år Undersökningar med hjälp av Statistiska Centralbyrån för att få veta om vad medborgarna tycker om den kommunala servicen, om sitt medborgarinflytande och om kommunen som bostadsort.

Den senaste undersökningen våren 2009 visade att i Tyresö är medborgarna mer nöjda än i flertalet andra kommuner. För förskolan, grundskola och gymnasium fick dock Tyresö lägre betyg än genomsnittet. Många invånare är missnöjda med möjligheterna att påverka beslut och kommunala verksamheter och med hur politikerna lyssnar till invånarna.

Utveckla medborgardialogen

Kommunen behöver utveckla system där medborgardialogen blir en naturlig del i styrningen av organisationen och där resultaten av dialogerna ingår som ett underlag inför beslut. I alla frågor som innebär stora förändringar för grupper av invånare är det viktigt med tidig information. De ska få goda möjligheter att delta i arbetsprocessen med synpunkter och förslag. I Tyresö har olika sätt prövats för att samråda med invånarna i samband med den fysiska planeringen.

Tyresö kommun deltar i Kommunens kvalitet i korthet, ett material som SKL har tagit fram som de förtroendevalda kan använda för att underlätta dialogen med medborgarna.

Tyresö deltar i SKL:s projekt Medborgarpaneler. I panelen deltar kommuninvånare som själva har anmält sitt intresse. I dagsläget deltar cirka 190 personer i åldrarna 18–81 år i panelen. Fem medborgarpaneler genomfördes 2009.

Tyresö deltar även i SKL:s projekt för hur man utvecklar tjänster med hjälp av medborgardialog.

Kvalitetsgarantier

Syftet med kvalitetsgarantier är att tydliggöra de kommunala tjänsterna för medborgarna. Utgångspunkten är att medborgarna har rätt att få veta vad de kan förvänta sig av de tjänster som kommunen har ansvar för, men också vad de inte kan förvänta sig. Tyresö kommun har därför tagit fram kvalitetsgarantier för de vanligaste kommunala tjänsterna.

Under 2009 har Södertörns Miljö och hälsoskyddsförbund tagit fram kvalitetsgarantier när det gäller service, värmepumpar och matförgiftning. Tyresö kommun har tagit fram nya garantier för miljö och trafik.

Utveckla synpunkter och klagomål

Kommunens genomgång av hanteringen av synpunkter och klagomål i samband med översynen av kvalitetsgarantierna visar att en nystart behövs. Syftet med klagomålshantering är dels att rätta till felaktigheter som begåtts, dels att organisationen ska lära sig något inför framtiden. Det är viktigt att rutinerna för synpunkter och klagomål är en naturlig del av den egna verksamheten. Därför måste de anpassas till olika verksamheter. 2009 påbörjade en arbetsgrupp med representanter för olika förvaltningar en översyn av synpunkter och klagomål.

Lyfta fram goda exempel

För att premiera verksamheter som medverkar till att utveckla Tyresö kommun, dess vision och strategiska utvecklingsområden har kommunen instiftat ett kvalitetspris. För fjärde gången delades priset ut i samband med kommunfullmäktige i juni 2009. Såväl kommunala enheter som entreprenörer som arbetar åt kommunen kan vinna kvalitetsutmärkelsen. Fordonsprogrammet vid Tyresö gymnasium fick Tyresö kommuns kvalitetspris 2009.

En av grundtankarna med ett kvalitetspris i kommunen är att sprida goda erfarenheter internt. De enheter som vann kvalitetspriset eller fick hedersnämndanden berättade därför om sitt utvecklingsarbete på ett seminarium för övriga chefer.

God serviceanda

Tyresö kommun ska präglas av en god serviceanda. Kommuninvånarna har rätt att få besked om vilken kvalitet och service de kan förvänta sig för kommunens tjänster. Ärenden ska handläggas effektivt, snabbt och med ett kundperspektiv.

Servicecenter

2008 startade ett nytt servicecenter med syfte att ge förbättrad information och service till medborgarna och för att i högre grad kunna besvara samtal och frågor vid första kontakten. Här kan Tyresöborna få information och vägledning, ställa frågor, lämna synpunkter och klagomål, be om råd och mycket annat som gäller kommunen. Belastningen på handläggarna ska minska så att de kan koncentrera sig på mer komplicerade ärenden.

Bemötande i Tyresö kommun

Kommunen har haft fortlöpande utbildning om bemötande, förhållningssätt och kommunikation för olika personalgrupper, bland annat inom projektet "Bemötande i Tyresö kommun".

"Inspirationsseminarier" genomfördes av två konsulter från företaget Värdskapet. Seminariedeltagare var chefer, handläggare som arbetar med myndighetsutövning samt politiker. I september genomfördes inspirationsseminarier för alla anställda. Vid seminarierna deltog närmare 2 500 anställda.

Efter seminarierna ska chef och medarbetare tillsammans föra en diskussion om bemötande och besluta vad man vill arbeta med inom bemötande på sin arbetsplats.

De konkreta åtgärderna redovisas i enhetsplanen och man arbetar med åtgärderna hösten 2009 och under 2010. Som inspiration har en så kallad verktyglåda tagits fram på intranätet med förslag, tips och goda exempel från olika verksamheter.

Klarspråk

I kontakt med medborgarna ska Tyresö kommun använda sig av ett enkelt och tydligt språk. De senaste åren har personalen utbildats, en översyn av texter gjorts och mallar och handledningar tagits fram.

Tyresö har bästa webbplatsen

När SKL 2009 undersökte kommunala webbplatser ur ett medborgarperspektiv fick Tyresös och Huddinges webbplatser högst betyg. Tyresö har även en sida på Facebook som snabbt blivit populär, där över 1 700 personer har anmält sig som "anhängare".

Olika sätt att följa upp verksamheten

Kommunen följer upp verksamheten genom regelbundna brukarundersökningar.

Inom förskolan, grundskolan och gymnasiet deltar Tyresö i samarbetsprojektet Våga Visa som omfattar självvärdering, observationer, kundundersökningar och tester och prov. Våga Visa ska utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte och ökar lärande samt ge kommunerna och skolorna underlag till förbättring och utveckling. Fritidsgårdsverksamheten deltar i ett nätverk med fem andra kommuner för att utveckla fritidsgårdsverksamheten.

Kommunerna på Södertörn jämför ekonomin och de viktigaste verksamhetsområdena. Tyresö deltar i jämförelsenätverk när det gäller hemtjänst och särskilt boende, handikappomsorg och individ- och familjeomsorg. I nätverket för Södertörn har man tidigare jämfört främst kostnader. Nu finns nyckeltal även för kvaliteten. Inom äldreomsorgen granskas såväl den egna verksamheten som entreprenaden. Arbetet utförs av en kvalitetsinspektör på den sociala sidan och av kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska. Tyresö deltar i Stockholm Business Regions kartläggning av hur nöjda regionens företag är med sin kommun. Vid mätningen 2009 toppade Tyresö och Sollentuna listan för Stockholms län och Tyresö hamnade på delad fjärdeplats bland regionens 47 kommuner.

Redovisning av kommunens kvalitet i korthet

■ = Bättre än snittet

■ = Cirka Medel

■ = Sämre än snittet

Tillgänglighet i Tyresö kommun

Måttstock	Indikatorer	Resultat Tyresö	Genomsnitt Nätverket	Spridning Nätverket
1. Hur många medborgare får inom två arbetsdagar svar på en enkel fråga via e-post?	%	60	77	45 – 96
2. Hur stor del av medborgarna får kontakt med en handläggare via telefon för att få svar på en enkel fråga?	% antal kontakt	52	60	40 – 85
3. Hur många av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de kontaktar kommunen om en enkel fråga?	% gott bemötande	56	67	46 – 89
4. Hur många timmar/vecka har huvudbiblioteket i kommunen öppet utöver tiden 8–17 på vardagar?	Antal timmar / vecka	13	12	2 – 27
5. Hur många timmar/vecka har kommunens simhall öppet utöver tiden 8–17 på vardagar?	Antal timmar / vecka	35	26	5 – 46
6. Hur stor andel av dem som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?	%	66	84	25 – 100
7. Hur lång är väntetiden för dem som inte fått plats på önskat placeringsdatum för sitt barn inom förskoleverksamheten?	Antal dagar	18	17	0 – 97
8. Hur lång är väntetiden (dagar) för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?	Antal dagar	47	47	1 – 127
9. Hur lång är handläggningstiden i snitt (dagar) för att få ekonomiskt bistånd ? Första kontakt – beslut Första kontakt – utbetalning	Antal dagar	22 24	12 14	3-24 3-27

Lu4

Trygghetsaspekter i Tyresö kommun

Måttstock	Indikatorer	Resultat Tyresö	Genomsnitt Nätverket	Spridning Nätverket
10. Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?	Index SCB enkät av 100 poäng	52	52	26 – 70
11. Hur många olika vårdare besöker en hemtjänstagare med omfattande omsorgsbehov i snitt under 14 dagar?	Antal personer	8	13	7 – 21
12 a. Hur många barn per personal är det i snitt i kommunens förskolor?	Antal barn / personal	5,6	5,0	3,8 – 6,2
12 b Hur många barn per årsarbetare är faktiskt närvarande?		-	4	0,8-5,0

Delaktighet och information i Tyresö kommun

Måttstock	Indikatorer	Resultat Tyresö	Genomsnitt Nätverk	Spridning Nätverk
13. Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste kommunvalet?	%	83,2	79,4	66 – 89
13 b Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste Europaparlamentsvalet?	%	50,8	43,0	33,3-64,4
14. Hur god är kommunens information till medborgarna?	Informationsindex %	87	64	26 – 87
15. Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	Index % av 60 poäng	52	47	25 – 72
16. Hur väl upplever medborgarna att det har inflytande över kommunens verksamhet?	Index SCB Enkät av 100 poäng	44	42	31 – 53

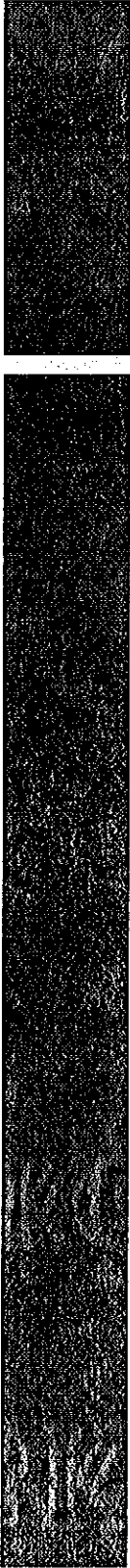
Kostnadseffektivitet i Tyresö kommun

Måttstock	Indikatorer	Resultat Tyresö	Genomsnitt Nätverk	Spridning Nätverk
17. Vad är kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan?	Kr per inskrivet barn	117 200	112 757	91 600-141100
18 Vilka resultat når eleverna i årskurs 5 i kärnämnen i de nationella proven?	% svenska	89	89	74-98
	% engelska	86	86	67-97
	% matte	89	89	77-98
19 Vilka resultat uppnår kommunens grundskolor i förhållande till övriga kommuner?	Skolindex Placering av 290	54		1-284
20. Hur effektiva är kommunens grundskolor i förhållande till övriga kommuner?	Skolindex Placering av 290	16		2 – 283
21. Vilka resultat når de gymnasieutbildningar som kommunens elever tar del av?	Skolindex Placering av 290	128		1– 287
22. Vad är kostnaden för gymnasieutbildningar som kommunens elever tar del av?	Skolindex Placering av 290	3		2 – 284
23. Vilken servicenivå har kommunens äldreboende?	Eget rum med hygienrum % Daglig	100	91	38 – 100

	utevistelse %	100	67	0-100
24. Vad kostar en plats i kommunens äldreboende?	Kr per plats	606 202	536 287	277 215 – 738 178
25. Hur nöjda är brukarna med sitt särskilda boende?	Indexpoäng av 100 möjliga	68	71	59 - 88
26. Vilken omsorgs- och servicenivå har kommunens hemtjänst?	Andel av maxpoäng	84	77	37 - 100
27. Vad kostar en vårdtagare i kommunens hemtjänst?	Kr per vårdtagare	130 878	167 167	95 326 – 320 053
28. Hur nöjda är brukarna med den hemtjänst de erhåller?	NKI poäng av 100 möjliga	70	75	65 - 84

Tyresö kommun som samhällsbyggare

Måttstock	Indikatorer	Resultat Tyresö	Genomsnitt Nätverk	Spridning Nätverk
29. Hur många fler/färre innevånare har kommunen fått under de fem sista åren (1 nov 2004–1 nov 2009)?	%	5,3	1,1	- 7,8 – + 12,9
30. Hur hög är kommunens sysselsättningsgrad?	Förvärvsarbetande i % av 20-65 år	82,6	80	69,7 – 86,5
31. Hur stor är utpendlingen?	Antal utpendlare/ Antal förvärvsarbetande i %	72		11-78
32. Hur många nya företag har startats per 1 000 invånare i kommunen?	Antal nya företag/1000 invånare	5,5	4,8	1,8 – 9,5
33. Hur många fler/färre arbetstillfällen har tillkommit/försvunnit i kommunen?	Antal per 1000 invånare	-4,3	- 5,0	- 16,6 - + 5,0
34. Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?	Andel av befolkningen i %	2	4	1 – 11
35. Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen?	Enkät svar placering av 290 kommuner	87		4 – 289
36. Hur högt är ohälsotalet bland kommunens invånare?	Antal dagar 16-64 år	28,0	36,0	15,8 – 51,0
37. Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall?	Insamlat avfall kg per invånare	501	519	257- 1214
	Återvunnet avfall i % av mängden hushållsavfall	33	35	1-84
38. Hur stor är andelen miljöbilar av kommunens totala antal bilar?	% av totalt antal bilar	53	33	0 – 100
39. Hur stor del av bilarna i kommunen är miljöbilar?	% av totalt antal bilar	3,1	2,1	0,4-5,0
40. Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?	% ekologisk livsmedel	9	6,5	0 – 22
41. Upplever medborgarna att kommunen är en attraktiv plats att leva och bo i?	Index SCB Enkät av 100 poäng	71	65	43 – 78

Nämndernas verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnd
Barn- och utbildningsnämnd
Socialnämnd
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

KOMMUNSTYRELSEN OCH BYGGNADSNÄMNDEN

	BOKSLUT 2008	BUDGET 2009		ÖVERSKOTT /UNDERSKOTT
Belopp i mkr				
Kostnader	569,0	577,9		-8,9
Intäkter	376,9	382,5		+11,3
Netto	192,1	195,4		+2,4

Årets verksamhet

Kommunchefens stab

Informationsarbete

Under 2009 ägnades mycket kraft åt att utveckla den externa informationen.

Webbplatsen tyreso.se, kommunens primära informationskanal, gjordes om med avseende på gränssnitt, navigering, struktur, design och funktionalitet. Stor vikt lades vid att medborgarna enkelt ska hitta vad de söker. Tyresö kommun ger även månadsvis ut en kommunbilaga som distribueras i lokaltidningen. Vid SKL:s undersökning av alla 290 kommuners webbplatsers kvalitet ur ett medborgarperspektiv fick Tyresös och Huddinges webbplatser högst poäng. Sedan dess har ytterligare funktionalitet lagts till. Medborgarna kan nu hämta hem nyheter till sin webbläsare via RSS-teknik och prenumerera på nyhetsbrev via e-post. En jämförelse mellan april–december 2008 och samma period 2009 visade att antalet besök på webbplatsen ökat med 5 procent.

Brottsförebyggande arbete

Granssamverkan fick en nystart genom ett möte med närpolisen i februari. Det ledde till ett nätverk med drygt 40 personer spridda över kommunen. Kontakt med nätverket och e-post med aktuell information sker ungefär varannan vecka.

Skyltning tillsammans med polisen om hur man kan förebygga bostadsinbrott fortsatte, liksom information via webbplats och granssamverkan. Detta arbete som bedrivs tillsammans med trafikskolan har lett till en betydligt mer positiv utveckling när det gäller inbrott än övriga länet.

Beredskapsarbete

Årets övning, vars tema var pandemi sköts upp till 2010 på grund av att arbetet med den nya influensan under hösten tog mycket kraft. Säkerhetsenheten samordnade arbetet med kommunens pandemiplanering och stödde förvaltningarna i framtagandet av egna krisplaner för hög sjukfrånvaro. Säkerhetsenheten skötte även logistiken när

det gäller vaccinering av barn och ungdom som skolhälsovården utförde för att avlasta primärsjukvården.

En seminarieövning baserad på ett scenario med störning i dricksvattenförsörjningen genomfördes tillsammans med övriga kommuner i Södertörn.

Alkohol och tobak

Ett samarbete med kommunerna Nacka och Värmdö samt Nacka polismästardistrikt påbörjades. Två omgångar av utbildningen *Ansvarsfull alkoholservice* för restaurangpersonal arrangerades av kommunerna.

En ny taxa för prövning och tillsyn utarbetades. Taxan anpassades under hösten till den nya lagen om handel med receptfria läkemedel och antogs i december av kommunfullmäktige.

Ny simhall

Under hösten träffades avtal med ett privat konsortium som ska finansiera, bygga och driva en ny badanläggning i kommunen. När anläggningen tas i drift kommer kommunen att betala för att skolor och föreningar får tillgång till anläggningen på överenskomna tider och villkor i övrigt.

Servicekontoret

Servicecenter besvarade 13 352 frågor från kunderna, varav 6 192 via telefon och 7 160 via besök. 12 747 besökare till kommunhuset registrerades.

Utöver frågorna arbetade Servicecenter med följande:

- Administration av 103 vigslar
- Administration av 658 nyanmälningar till seniorbostadskön och förmedling av 7 lägenheter
- 213 parkeringstillstånd
- 275 faderskapsbekräftelser för sambopar
- 459 placeringar av barn i kommunala förskolan
- Bokning av lokaler i föreningsgården
- 416 ansökningar om färdtjänst

* Byggnadsnämndens verksamhet bedrivs inom stadsbyggnadskontoret, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen. Nämndens verksamhet redovisas som integrerad del i kommunstyrelseförvaltningens verksamhet.

- 545 konsumentfrågor till specialist
- 87 ansökningar om skuld- och budgetsanering/rådgivning
- 15 ansökningar om bourtredning
- 21 manus till taltidningen

Under året erbjöd Servicecenter även andra tjänster på bestämda tider. Försäkringskassan fanns på Servicecenter en dag per vecka och hanterade 1 774 frågor. "Bygglövs-dropin" erbjöds en eftermiddag per vecka och hanterade 332 frågor. Nytt sedan oktober är mottagning för enkla bygglov på Servicecenter tre dagar i veckan. Energirådgivaren tar emot en dag per vecka och kontaktades av 93 personer. Advokatjouren hade cirka 90 besök under året. Lantmätare finns på plats var tredje vecka.

Stadsbyggnadskontoret

Aktiviteter inom stadsbyggnadsområdet pågick för fullt under 2009 även om det var ett mellanår vad gäller påbörjade bostadsprojekt. Detta på grund av den globala finanskrisen som gjorde det svårt för byggtreprenörerna att få bankkreditiv.

Förnyelsearbetet i Östra Tyresö med nya detaljplaner för anläggning av kommunalt vatten och avlopp och bättre vägar pågick också med fokus på Solberga och en del av Rakstaområdet. Aktiviteten var också hög inom planarbete och förhandlingar för att utveckla Tyresö centrumområde med nya affärslokaler, bostäder, trygghetsboende och bättre infrastruktur. Att förtäta kommunens centrumområden med högre och mer koncentrerad bebyggelse är en utveckling med flera fördelar bland annat ur klimatsynpunkt. För Tyresö Strand planlades de sista omvandlingsplanerna. Nu återstår endast en - Slånbacken. Denna var på samrådsremiss under senare delen av året och förväntas bli antagen 2010.

Under 2009 byggdes enbart enskilda villor. Antalet bostäder nådde inte prognosen på 200 stycken. Det beror delvis på naturliga fluktuationer beroende på när projekt når byggstart, men den finansiella krisen innebar att de större byggprojekten inte kunde starta. I en kommun av Tyresös storlek är det naturligt att enstaka projekt står för merparten av byggda bostäder. Blir ett sådant projekt klart något tidigare eller senare än förväntat syns det mycket tydligt i statistiken.

Östra Tyresö innefattar områdena Brevik, Raksta, Solberga och Bergholm. Hela östra Tyresö kommer under lång tid att planläggas för permanentboende och i samband med det sker en utbyggnad av gatu- och vatten och avloppsnätet i kommunal regi. Turordningen för detaljplanerna styrs främst av tekniska förutsättningar, sanitära angelägenheter, trafiksäkerhetskrav och av de ekonomiska fördelningsområdena för att få rättvisa gatukostnader.

Våren 2009 startade projektet *förbättrad bygglovservice*. Syftet med projektet är att korta handläggningstiderna och utöka bygglovsservicen för att få fler nöjda kunder.

Enheten arbetade dessutom med följande:

- **Servicecenter.** Stadsbyggnadskontoret utökade samarbetet med Servicecenter. Utöver "bygglovs-dropin" tillkom tjänsten "bygglov direkt" som ger kommuninvånarna möjlighet att lämna in bygglovsansökan för enkla ärenden och om ansökan är fullständig beslutas om bygglov medan kunden väntar. Denna service finns måndag-onsdag 8.30–16.30.
- **Ny extern webbkarta.** 2009 lanserades kommunens nya externa webbkarta. I kartan kan man söka information om adresser, fastigheter, skolor, äldreboenden med mera. Från de sökta objekten länkas man sedan vidare till kommunens webbplats eller till Eniro och Google Earth där man kan hitta mer information. Med hjälp av ett enkelt verktyg kan kommunens verksamheter själva uppdatera "sin" information och på så sätt hålla den aktuell och korrekt.

Inom stadsbyggnadskontoret finns bygglovsenheten, som bedriver den verksamhet som byggnadsnämnden ansvarar för. Under året har bl.a. projektet "förbättrad bygglovsservice" bedrivits. Syftet med projektet är att korta handläggningstiderna samt utöka servicen för att få fler nöjda kunder och en handlingsplan har tagits fram för att uppnå det.

437 beslut om bygglov har fattats under året.

Enligt en enkätundersökning om bygglovsverksamhet har nöjdhetsindexet för Tyresö förbättrats från fjolårets 46 procent 2008 till 58 procent 2009.

Byggnadsnämnden budgeterade bruttokostnader för 2009 uppgick till 6 899 tkr, intäkterna till 3 400 Tkr och nettokostnaderna till 2 499 tkr. Nämnden redovisar ett utfall netto på 2 185 tkr, vilket är 314 tkr bättre än budgeterat.

Tekniska kontoret

Väghållningen omfattar 1 322 000 m² gång- och körbanor.

En ny upphandling gjordes av maskinresurser och driftledning gällande vinterväghållningen. Övriga förändringar var att tekniska kontorets fastighetsenhet ansvarar för vinterväghållningen på skolor, förskolor och övriga kommunala fastigheter. Resurser och organisation för vinterväghållningen står redo från den 15 oktober fram till maj nästkommande år. I vinterväghållningen ingår trappskottning, plogning, halkbekämpning med flis/sand eller salt (salt endast på bussgator) samt bortforsling av snö till snötippar. Vinterväghållningen avslutas med upptagning av överblivet halkbekämpningsmaterial, som återanvänds antingen som

fyllning vid ledningsarbeten eller som halkbekämpningsmaterial. Vintern 2008–2009 började man utrusta alla vinterväghållningsfordon med GPS-navigering för att underlätta och kvalitetssäkra vinterväghållningen. Arbetet med GPS föll så väl ut att det har permanentats. Arbetet med vinterväghållning utförs till största delen av entreprenadfordon.

Barmarksunderhållet består bland annat av reparationer och underhåll av vägbeläggningar, vägräcken, staket, trafiksignaler, trafikskyltning, dikningsarbeten, klottersanering samt underhållsopning av gatunätet. Under året upphandlades underhållet av trafiksignaler och 8 000 m² väg fick nytt slitlager. 2 000 löpmeter väg dikades i Trollbäcken.

2009 var miljö- och trafikenhetens första hela år med verksamhet inom områdena natur, ekologi, trafik, hållbar utveckling och folkhälsa. De kvalitetsgarantier för parkeringsstillstånd för funktionshindrade, tillstånd för

schaktning och upplåtelse av allmän plats samt skrotbilshantering som tog fram i slutet av 2009 följs upp 2010.

Nämnden utarbetade nya parkeringsregler och parkeringsstillstånd på kommunal tomtmark. Nya taxor fastställdes för felparkering, upplåtelse av allmän mark för handel, schaktningstillstånd och skrotbilshantering. Bygget påbörjades av en gångbana på Stamvägen, som en trafiksäkerhetsåtgärd. 30-zoner infördes i Trollbäcken söder om Skogsängsvägen och ska införas i Hanviken.

Trafikmängden mättes på ett tjugotal platser inom kommunens huvudvägnät. Mätningen ska ge underlag för luft- och bullerstatistik, trafiksäkerhetsarbete, drift och underhåll.

En trafiksäkerhetsdag arrangerades den 25 april i samverkan med samordnaren för det brotts- och drogforebyggande arbetet. En utställning om tillgänglighet och trafiksäkerhet anordnades i Servicecenter i september.

Ansökan om havsmiljöanslag LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt) för tömningsstationer för latrin från fritidsbåtar skickades till länsstyrelsen i november 2009.

Naturskolan undervisade vid 83 tillfällen olika grupper. 1 131 elever från åk 2, 5 och 9 genom besök på temadagar, och 95 sfi-elever gick på naturguidningar. 103 förskolepedagoger fick fortbildning genom naturskolan.

Rapporten om Södertörnsekologernas medialt uppmärksammade naturprojekt "Ett rikt och nära djurliv – miljöövervakning av groddjur i och nära tätort" blev klar under året.

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Budget 2009
Antal kvm i egna fastigheter	175 588	184 571	182 859	182 859
Bruttokostnad i egna fastigheter, kr/kvm	939	926	942	904
Energiförbrukning i egna fastigheter, kr/kvm	137	154	161	177
Antal kvm i inhyrda fastigheter	30 430	31 731	32 544	32544
Bruttokostnad i inhyrda fastigheter, kr/kvm	1 336	1 347	1 372	1460
Hushållsavfall i ton	9 400	9 332	9 279	9 300
Grovavfall i ton	7 300	7 593	9 320	7 800
Färligt avfall i ton	175	119	119	127
Underhållsytta gator och vägar i kvm	1 314 360	1 314 360	1 326 686	1 326 660
Kostnad barmarksväghållning kr/kvm	7,83	8,96	7,1	8,43
Kostnad vinterväghållning kr/kvm	9,08	6,08	10,51	10,33
Försålt vatten i tusen kbm	2 500	2500	2 638	2 600
Inköpt vatten i tusen kbm	3 044	3 279	3 282	3 100
Avlett vatten i tusen kbm	4 000	4 513	3 940	4 000
Antal löneutbetalningar/handläggare/månad	700	720	796	900

Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 2,4 mkr. Överskottet härrör huvudsakligen från kommunchefens stab och positiva resultat för informationsenheten och ekonomienheten. Dessutom nyttjades inte fullt ut de medel som finns för kommunchefen.

Kansli och personalkontoret samt servicekontoret redovisade mindre överskott. Servicecentrets underskott uppvägdes av överskott för växel och kontorservice.

Resultatet för vatten och avlopp var -1,7 mkr. Ett mindre underskott redovisades också fastighetsenheten. Det uppvägdes dock nästan av överskotten för centralkök och enheten för nyproduktion. Kostnaderna för gatubelysning och vinterväghållning var högre än budgeterat. Det uppvägdes dock av överskotten som för idrott och friluft, park samt barmarksväghållningen.

Stadsbyggnadskontoret redovisade ett överskott på 600 tkr.

Framtiden

Ambitionen är höga vid planeringen av Tyresös framtid. Den rådande lågkonjunkturen medför tyvärr att en del av kommunens större bostadsprojekt senareläggs. Det råder fortfarande en viss osäkerhet hos byggherrarna angående startklara projekt. De är kostnadsmedvetna och vill därför avvakta byggstart eller anpassar tempot till efterfrågan. Ett exempel är HSB:s produktion på Siklöjevägen. En annan anledning kan vara att man har svårt att låna pengar för projekten.

Kommunen satsar stort på att förnya och utveckla Tyresös centrumområde och dess närmaste omgivning.

När förnyelsen är klar kommer Tyresö centrum att ha en mer öppen stadskärna full av liv och rörelse. En stadspark, nya kommersiella ytor, en förtätning med cirka 1 200 bostäder, nya idrottsanläggningar och ett nytt vägnät är några pusselbitar på vägen för att åstadkomma en sådan förändring. En del åtgärder kan bli verklighet inom några år, andra måste vänta längre.

Stadsbyggnadskontoret beräknar att 2010 liksom 2009 blir ett mellanår för nya byggprojekt. Dock förväntar vi oss att trygghetsboendet och förlängningen av Dalgränd samt byggande av ny entrérandell genomförs. Om den låga räntan och ROT-avdraget bibehålls ökar efterfrågan på nyproduktion av enbostadshus. Dessutom har några av de överklagade detaljplanerna nu vunnit laga kraft. Planmässigt finns god beredskap med flera större projekt klara för byggstart – om marknaden tillåter: Veronikagränd (cirka 60 lägenheter), Tyresö centrum (cirka 70 lägenheter) och Siklöjevägen (cirka 50 lägenheter i etapp 2). Veronikagränd och trygghetsboendet byggs som hyresrätter i Tyresö Bostäders regi. När det gäller förnyelseplaner kan bygglov för enskilda villor börja beviljas inom etapp 8 i Strand (Vitsippevägen). Förhoppningsvis blir det även byggstart för "Strandudden" (Varvsområdet), Strandängarna, trygghetsboendet och kvarteret Porträttet.

Omvandlingen av de östra kommundelarna innebär en stor belastning på den kommunala ekonomin eftersom planläggningen och utbyggnaden kräver stora kommunala investeringar i det övergripande gatu- och gångvägsnätet inom dessa områden.

2010 förväntas antalet bygglovsärenden öka bland annat genom kortare handläggningstid och mer information om

bygglov till bygglovssökanden vilket förhoppningsvis leder till mindre olovligt byggande. De nya husen blir troligen mindre. Plan- och byggtaxan ändras under 2010 så att "mindre bygglov" får bättre kostnadstäckning.

Vatten och avlopp

Den pågående utbyggnaden av va-systemen, främst i östra Tyresö, medför fortsatt ökade behov av tekniska kapacitetsförbättringar och viss förändring i befintliga, mottagande delar av va-nätet. På sikt skapar det utökade verksamhetsområdet och tillkomsten av va-installationer även behov av förstärkningar av drift- och underhållsorganisationen områdesvis.

Va-verksamheten påbörjade en gradvis anpassning till att en klimatförändring även innebär ökade behov av att se över bruket, dimensioneringen och magasineringsförmågorna i befintliga och nya delar av ledningsnät och tillhörande anläggningar. Parallellt med detta pågår ett löpande och i vissa fall kostsamt arbete med att förändra befintliga va-anslutningar och -anläggningar. Det berör främst kommunens äldre delar där förändringarna måste ske i samråd med berörda fastighetsägare för att minska belastningen på befintliga spill- och dagvattenanläggningar vid perioder av ökade regnmängder och höga grundvattenstånd.

Renhållning

Inom renhållningsverksamheten pågår ständigt förändringar i takt med skärpta lagkrav och strävan efter att minska avfallens mängder och farlighet. Dessutom ska verksamheten så långt möjligt bidra till uppfyllelsen av nationella och lokala miljömål, där resursutnyttjandet och avfallsåtervinningen har hög prioritet. Verksamheten behöver därför på sikt anpassas för en övergång till så kallad behovshämtning för alla enbostadshus i kommunen vilket kan bidra till avfallsminskning i takt med att hushållen källsorterar mer av sitt avfall.

Dessutom kommer matavfallsinsamling att börja tillämpas som resurs till samhällets ökande biogasproduktion och -behov.